

Ewaluacja projektu „Link do przyszłości”

Raport z badań ankietowych

Łukasz Ostrowski, Rafał Rudnicki

2013-06-24

Spis treści

1. PODSUMOWANIE	2
2. KONTEKST PROJEKTU	4
1.1. Uzasadnienie projektu.....	4
1.2. Cele i oczekiwane rezultaty projektu	5
1.3. Działania i “produkty” projektu.....	5
1.4. Scenariusz spotkania z młodym profesjonalistą.....	6
2. METODOLOGIA BADAŃ EWALUACYJNYCH	8
3. PODSTAWOWE FAKTY O SPOTKANIACH	10
3.1. Kto organizował spotkania?	10
3.2. Gdzie odbywały się spotkania? W jakich miejscowościach?.....	11
3.3. Kto uczestniczył w spotkaniach?	15
3.4. Jak duże grupy uczestniczyły w spotkaniach?	17
4. OCENA SPOTKAŃ	18
4.1. Ocena spotkań przez uczestników	18
4.2. Ocena spotkań przez organizatorów	24
4.3. Ocena spotkań przez profesjonalistów	31
5. REZULTATY PROJEKTU - WPŁYW NA MŁODZIEŻ.....	35
6. REKOMENDACJE	43
7. REKOMENDACJE METODOLOGICZNE	46
8. ANEKS. KWESTIONARIUSZE WYKORZYSTANE W BADANIU	48
8.1. Ankieta dla uczestników	48
8.2. Sprawozdanie organizatora (w tym podsumowanie ankiet uczestników).....	49
8.3. Podsumowanie profesjonalisty	53

1. PODSUMOWANIE

„Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera” to projekt mający zwiększać szanse młodych ludzi z małych miejscowości na rynku pracy. Projekt jest realizowany przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego ze środków programu Microsoft YouthSpark oraz środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Projekt trwał od maja 2012 do kwietnia 2013 roku. Druga edycja programu rozpocznie się we wrześniu 2013 r.

Aby osiągnąć zamierzony rezultat FRSI zaprosiło biblioteki, szkoły, OHP, stowarzyszenia i inne organizacje lokalne do organizowania w ich miejscowościach spotkań dla młodzieży z zaproszonymi „profesjonalistami” – młodymi ludźmi, którzy osiągnęli sukces w życiu zawodowym. Bezpośredni kontakt z profesjonalistą miał zainspirować młodzież, poszerzyć jej horyzonty i podnieść świadomość „zawodów przyszłości”. FRSI zrealizowało ponad 300 spotkań, w których wzięło udział około 10000 młodych ludzi.

Dla celów ewaluacji projektu zrealizowane zostały 3 badania kwestionariuszowe: z młodzieżą uczestniczącą w spotkaniach, organizatorami spotkań oraz profesjonalistami. Ponadto na koniec każdego spotkania uczestnicy spisywali, co w spotkaniu najbardziej ich zainspirowało. W analizie wykorzystano także bazę zgłoszeń do projektu oraz dane GUS.

Analizy pokazały, że spotkania organizowane są przede wszystkim przez biblioteki (72%) i szkoły (16%). Biblioteki często współpracują ze szkołami przy przygotowaniu spotkania (np. rekrutacja młodzieży, sala), podczas gdy szkoły raczej przygotowują spotkania samodzielnie.

Spotkania, zgodnie z założeniem, trafiają głównie na obszary znajdujące się w niekorzystnej sytuacji jeśli chodzi o sytuację na rynku pracy. Trzy czwarte spotkań miało miejsce w miejscowościach do 20 tys. mieszkańców. Trzy czwarte spotkań (74%) odbyło się w powiatach, w których bezrobocie jest wyższe niż średnia w Polsce, aż jedna czwarta (25%) w powiatach, w których stopa bezrobocia jest bardzo wysoka (powyżej 20%).

Zdecydowana większość uczestników projektu to gimnazjaliści (67 proc.). Znacznie mniej było licealistów (17 proc.) i uczniów techników (10 proc.). W stosunku do założeń nastąpiło pewne odwrócenie proporcji. „Link do przyszłości” w praktyce okazał się projektem skierowanym przede wszystkim do gimnazjalistów a w mniejszym stopniu do uczniów szkół średnich. Prawdopodobnie organizatorzy zapraszali na spotkania raczej młodzież gimnazjalną niż uczniów szkół średnich ponieważ licea i technika znajdują się w większych miejscowościach.

Projekt „Link do przyszłości” został bardzo dobrze oceniony przez organizatorów spotkań (99% ocen pozytywnych), młodych profesjonalistów (100%) oraz młodzież biorącą udział w spotkaniach (98%).

W zgodnej opinii młodzieży i organizatorów najmocniejszą stroną projektu jest bezpośredni kontakt z młodymi profesjonalistami, ich historie oraz prowadzone z nimi dyskusje. Bezpośredni kontakt docenili także profesjonalisci. Ich zdaniem formuła spotkania odniosła sukces, jest atrakcyjna dla uczestników i w znacznie większym stopniu niż szkoła rozbudza w młodzieży aspiracje.

Młodzieży podobała się swobodna atmosfera spotkań i ich atrakcyjna forma (ćwiczenia, praca w grupach, dyskusja). Docenili to również organizatorzy, którzy prowadzili spotkania według

instrukcji zawartych w scenariuszu. Scenariusz był ich zdaniem jedną z ważnych zalet projektu. Zdaniem organizatorów był „ciekawym”, „przejrzystym”, „innowacyjnym”, „pomocnym” oraz „dający wspaniałe możliwości dotarcia do młodych ludzi”.

Odpowiedzi uczestników projektu, wskazują, że projekt jest skuteczny w dostarczaniu wiedzy na temat rynku pracy i poszerzaniu horyzontów zawodowych. Uczestnicy twierdzą, że spotkania podniosły ich wiedzę na temat zawodów w których można pracować (90% uczestników), roli technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej (84%), czego warto się uczyć/studiować aby znaleźć ciekawą pracę (83%) i jak wybrać zawód dla siebie i znaleźć pracę lub otworzyć biznes (83%).

Analiza zanotowanych „inspiracji” pokazała również, że projekt oddziałuje mocno na emocje i wyobraźnię młodzieży. Uczestnicy przyznawali, że najczęściej inspirowała ich postawa profesjonalisty. Przykład profesjonalisty wydaje się mówić młodym: „wasz los jest w waszych rękach, każdy może osiągnąć sukces, trzeba tylko wierzyć w siebie, bardzo chcieć, dążyć do celu, ciężko pracować i nie poddawać się”. Ten przekaz ma duże znaczenie dla budowania w młodzieży poczucia sprawczości (*empowerment*) i wiary w siebie.

2. KONTEKST PROJEKTU

„Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera” to projekt mający zwiększać szanse młodych ludzi z małych miejscowości na rynku pracy. Projekt jest realizowany przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego ze środków programu Microsoft YouthSpark oraz środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Projekt trwał od maja 2012 do kwietnia 2013 roku. Druga edycja programu rozpocznie się we wrześniu 2013r.

1.1. Uzasadnienie projektu

Projekt odpowiada na problem bezrobocia ludzi młodych – zwłaszcza młodzieży z małych miejscowości (w czasie przygotowywania projektu w 2012 roku wśród osób do 24 roku życia bezrobocie wynosiło 26,5%¹). Można wskazać kilka przyczyn wysokiego bezrobocia młodych:

1. **Brak wykształcenia.** Dla części młodych barierą jest niewystarczające wykształcenie. Ze statystyk wiemy, że młodzi z wykształceniem wyższym lub zawodowym są w lepszej sytuacji.
2. **Brak doświadczenia zawodowego.** Doświadczenie zawodowe zwiększa szanse znalezienia pracy. Tymczasem dwie trzecie młodych ludzi kończy naukę nie mając żadnego doświadczenia zawodowego.
3. **Niedopasowanie strukturalne.** Młodzi często wybierają specjalizacje, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy. Prawie 40% młodych w swojej pierwszej pracy nie pracuje w zawodzie.

Problem bezrobocia młodych nie jest tylko wynikiem sytuacji na rynku pracy. Jest również konsekwencją decyzji podejmowanych przez młodych na długo zanim zaczną szukać pracy. Wybór właściwej ścieżki rozwoju zawodowego jest szczególnie ważny a jednocześnie trudny w przypadku młodzieży ze wsi i małych miejscowości. Raport „Młodzież na wsi” zwraca uwagę, że w tych lokalizacjach młodzi mają trudniejszy dostęp do wzorów zawodowych i scenariuszy rozwoju zawodowego.

(...) ograniczony zakres dostępnych scenariuszy i wyobrażeń o tym, co w ogóle jest możliwe, oraz brak wsparcia w rozwijaniu tak rozumianej wyobraźni są czynnikami, które najsilniej wpływają na możliwości działania i sytuację młodych na wsi. Możliwe scenariusze działania, plany na życie młodych z obszarów wiejskich ograniczają się do tego, co znają z najbliższych kontaktów — z doświadczenia rodziców lub znajomych (Młodzież na wsi 2011).

FRSI zwróciło uwagę na problem bezrobocia młodzieży z małych miejscowości ponieważ badania bibliotek realizowane przez FRSI pokazują, że użytkownicy bibliotek często korzystają z bibliotecznych komputerów do szukania pracy. Szacuje się, że około 80 tysięcy osób szukało pracy za pomocą komputerów przekazanych bibliotekom w Programie Rozwoju Bibliotek. Jednocześnie biblioteki bardzo rzadko mają w swojej ofercie działania związane ze wspieraniem zatrudnienia. Z tego względu FRSI postanowiło zaangażować biblioteki w działania na rzecz poprawy szans zatrudnienia młodych ludzi.

¹ http://www.stat.gov.pl/gus/5840_11219_PLK_HTML.htm

1.2. Cele i oczekiwane rezultaty projektu

Nadrzędnym celem projektu jest zwiększanie szans młodzieży z małych miejscowości na rynku pracy. Prowadzić ma do tego realizacja celów szczegółowych:

- Podnoszenie wśród młodych z małych miejscowości świadomości „zawodów przyszłości” tzn. takich, na które w przyszłości będzie zapotrzebowanie
- Podnoszenie wśród młodych świadomości roli ICT we współczesnym życiu zawodowym (szukanie i wykonywanie pracy)
- Wspieranie młodych w planowaniu ścieżki zawodowej w społeczeństwie wiedzy (w tym jak wybrać zawód i kierunek kształcenia)
- Poszerzanie horyzontu pomysłów młodych na ich przyszłość zawodową
- Inspirowanie młodych z małych miejscowości do twórczego myślenia o przyszłości zawodowej i sięgania poza wzory dostępne im w najbliższym środowisku

Grupą docelową projektu są młodzi ludzie ze wsi i małych miast (do 20 tys. mieszkańców) zainteresowanych tematem swojej kariery zawodowej. Preferowana jest młodzież w wieku 15-19 lat - uczniowie liceum oraz ostatniej klasy gimnazjum.

W trakcie projektu grupa docelowa została przedefiniowana tak by w projekcie mogły brać udział również biblioteki i szkoły w miejscowościach do 200 tys. mieszkańców. Zauważono bowiem, że młodzież z miejscowości do 20 tys. mieszkańców często uczy się w większych miejscowościach.

1.3. Działania i „produkty” projektu

Aby osiągnąć zamierzony rezultat FRSI zaprosiło biblioteki, szkoły, OHP, stowarzyszenia i inne organizacje lokalne do organizowania w ich miejscowościach spotkań dla młodzieży z zaproszonymi „profesjonalistami” – młodymi ludźmi, którzy osiągnęli sukces w życiu zawodowym. Bezpośredni kontakt z profesjonalistą miał zainspirować młodzież, poszerzyć jej horyzonty i podnieść świadomość „zawodów przyszłości”. FRSI zakładało realizację 300 spotkań, w których weźmie udział 6000 uczestników.

Aby spotkania doszły do skutku FRSI:

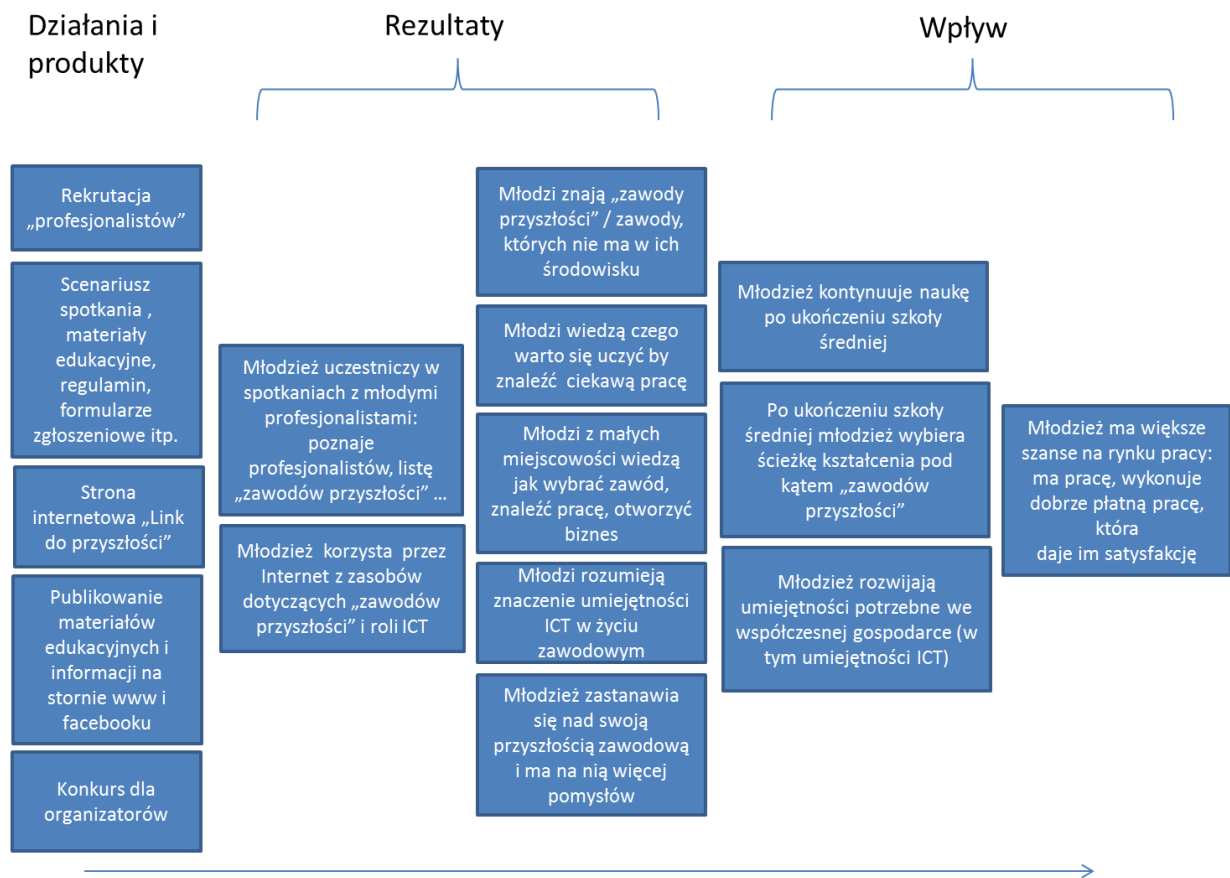
- 1) Zrekrutowało grupę 26 młodych profesjonalistów, którzy osiągnęli sukces w życiu zawodowym
- 2) Przygotowało scenariusz 1,5 godzinnego spotkania z profesjonalistą do samodzielnego przeprowadzenia (np. w bibliotece)
- 3) Przygotowało materiały edukacyjne do wykorzystania w trakcie spotkania
- 4) Stworzyło stronę internetową zawierającą scenariusz spotkania i materiały dla organizatorów (do pobrania), opis sylwetek profesjonalistów oraz formularz za pośrednictwem, którego organizator spotkania (np. biblioteka) mógł zgłosić spotkanie i zaprosić profesjonalistę.

Zadaniem organizatora (biblioteki, szkoły, OHP, stowarzyszenia) było poprowadzenie całego spotkania oraz przygotowanie go od strony organizacyjnej (m.in. zapewnienie i przygotowanie sali, rekrutacja młodzieży, przygotowanie materiałów dla młodzieży).

Ponadto zespół projektu publikował materiały edukacyjne i informacje związane z tematem projektu na stronie internetowej projektu (<http://linkdoprzyszlosci.pl>) oraz na stronie na facebooku.

Organizatorzy spotkań byli zaproszeni do konkursu na relację ze spotkania. Najlepsze relacje zostały nagrodzone.

Założenia projektu można przedstawić w postaci modelu logicznego:

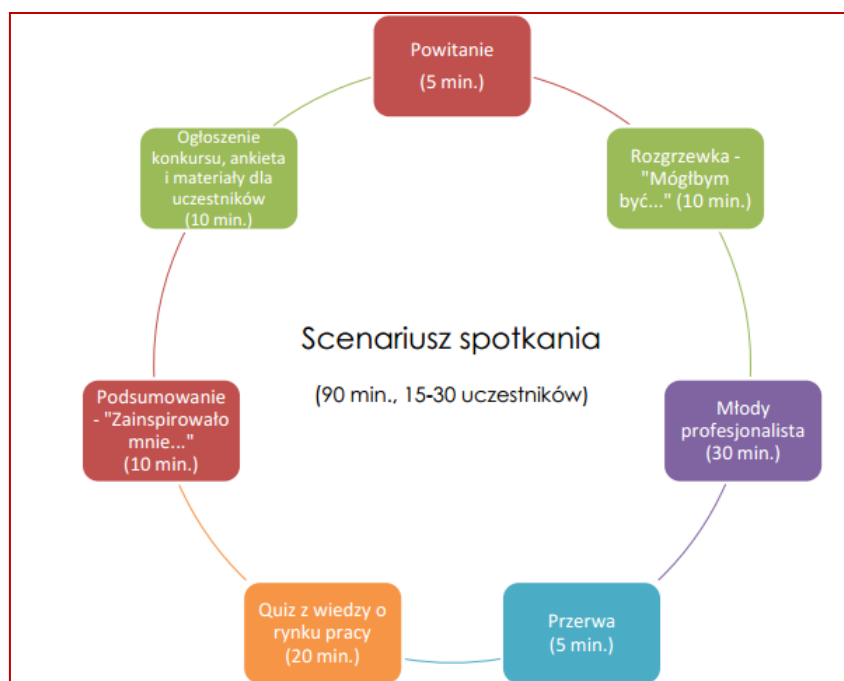

1.4. Scenariusz spotkania z młodą profesjonalistką

Głównym elementem projektu było spotkanie młodzieży z młodymi profesjonalistami. Podczas spotkania młodzi brali też udział w grach mających na celu zapoznanie ich z aktualnymi trendami i sytuacją na rynku pracy.

Wszystkie spotkania w projekcie odbywały się według tego samego scenariusza (por. rysunek 1)

Rysunek 1. Scenariusz spotkania w ramach projektu „Link do przyszłości”

Scenariusz spotkania zawierał sześć części:

1. **Powitanie**, w trakcie którego przekazywane były podstawowe informacje na temat spotkania.
2. **Ćwiczenie "Mógłbym być..."** podczas którego uczestnicy zapoznawali się z **zawodami przyszłości**.
3. **Spotkanie z profesjonalistą** składające się z dwóch elementów:
 - Prezentacji młodego profesjonalisty podczas, której przedstawiał on uczestnikom spotkania swoją ścieżkę zawodową oraz przybliżał swoją pracę
 - Pytań i dyskusji z udziałem uczestników.
4. **Quiz** wiedzy o aktualnej sytuacji i trendach na rynku pracy. Uczestnicy rozwiązywali go w 4-6 osobowych grupach rywalizujących ze sobą. Każda z grup miała za zadanie odpowiedzieć na 10 pytań dotyczących aktualnych trendów na rynku pracy.
5. **Ćwiczenia "Zainspirowało mnie..."** podczas którego uczestnicy mieli za zadanie przemyślenie i wypisanie rzeczy, które w największym stopniu zainspirowały ich podczas spotkania.
6. **Ogłoszenie konkursu**. Przedmiotem konkursu były relacje z kolejnych **spotkań z młodymi profesjonalistami**. Konkurs miał zachęcić uczestników do organizacji kolejnych spotkań podobnych do tego w którym brali udział w ramach projektu „Link do przyszłości”. W tej części spotkania przekazywane były również materiały zawierające przydatne informacje dotyczące rozwoju zawodowego, a uczestnicy wypełniali ankietę ewaluacyjną.

2. METODOLOGIA BADAŃ EWALUACYJNYCH

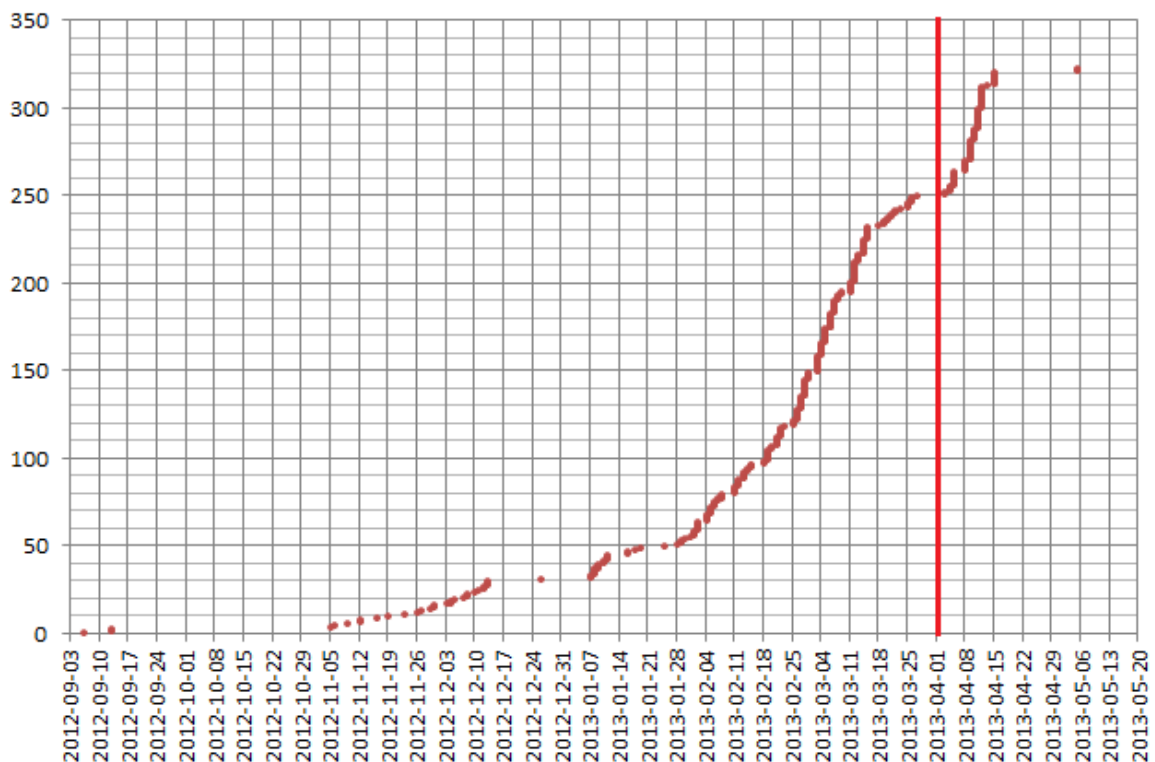
Dla celów ewaluacji projektu zrealizowane zostały 3 badania kwestionariuszowe:

- 1) Samowypełnialny, papierowy kwestionariusz dla młodzieży uczestniczącej w spotkaniach, wypełniany na koniec spotkania
- 2) Samowypełnialna ankieta internetowa dla organizatora obejmująca sprawozdanie ze spotkania, zagregowane odpowiedzi z ankiet uczestników (organizator zliczał odpowiedzi uczestników i wprowadzał je do formularza jako część sprawozdania) oraz pytania o ocenę spotkania i projektu.
- 3) Samowypełnialna ankieta internetowa dla młodych profesjonalistów

Ponadto w trakcie spotkań opinie i wrażenia uczestników zbierano na karteczkach wypełnianych przez młodzież w trakcie ćwiczenia „zainspiowało mnie...”.

W ramach projektu odbyło się 308 spotkań. Po 1 kwietnia organizatorzy zostali zwolnieni z wypełniania ankiety w związku ze zmianą metodologii badania na zaproponowaną przez Institute for Prospective Technological Studies w ramach projektu MIREIA. Do 1 kwietnia zrealizowanych zostało 250 projektów (według sprawozdań profesjonalistów). Od organizatorów udało się zebrać 220 kwestionariuszy. Daje to wysoki odsetek zwrotu na poziomie 88%. To bardzo dobry rezultat. Samo w sobie świadczy to o zaangażowaniu i zadowoleniu organizatorów spotkań z udziału w projekcie.

Wykres 1. Wzrost liczby spotkań w okresie realizacji projektu

Uwaga: dane na podstawie bazy sprawozdań profesjonalistów n=325

Nie dla wszystkich organizatorów i profesjonalistów jasne było w jaki sposób należało liczyć spotkania. Dlatego według sprawozdań profesjonalistów spotkań było nieco więcej, bo 323.

Na materiał do analiz składa się:

- Baza zgłoszeń do projektu dostępna na stronie WWW projektu: 308 zgłoszonych spotkań (z pominięciem zgłoszeń zarejestrowanych na nową edycję projektu)
- Sprawozdania organizatorów (w tym informacje o spotkaniu, zbiorcze dane z ankiet z uczestnikami, ankieta z organizatorem): 220 sprawozdań, 142 ankiety z organizatorami², 5200 ankiet z uczestnikami
- Podsumowania profesjonalistów: 323 podsumowania pojedynczych spotkań, 23 ankiety z oceną całego projektu
- Karteczki z inspiracjami: 1117

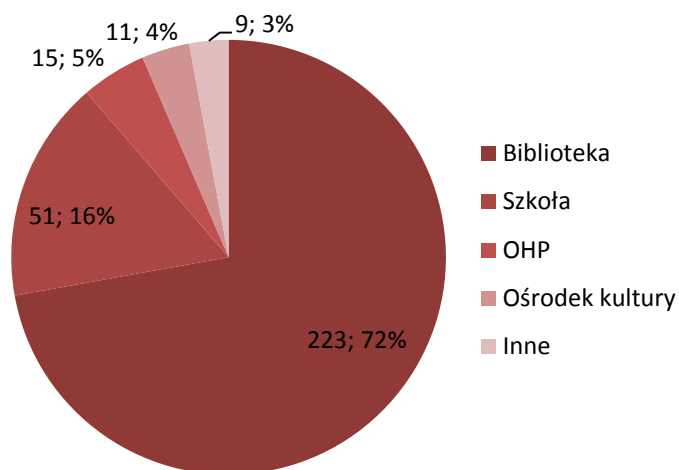
² Liczba ankiet z organizatorami (N=142) jest mniejsza niż liczba sprawozdań organizatorów (N=220). Niektórzy organizatorzy nie wypełnili części sprawozdania, w których pytamy ich o opinie (N=73). Jednocześnie niektórzy wypełnili tę część powtórnie, przy okazji prowadzenia kolejnego spotkania (N=13). W ankiecie dla organizatora część pytań dotyczy spotkania (te mogą być zadawane po każdym spotkaniu) a część ogólnej oceny projektu (na te organizator powinien odpowiadać raczej tylko raz). W rezultacie opinię niektórych organizatorów liczymy kilkakrotnie, a opinii innych nie znamy wcale (por. rekomendacje metodologiczne str. 38)

3. PODSTAWOWE FAKTY O SPOTKANIACH

3.1. Kto organizował spotkania?

W ramach projektu odbyło się około 308 spotkań. Najwięcej spotkań zorganizowały biblioteki publiczne (72%). W projekt zaangażowały się także szkoły, które były organizatorami 51 spotkań (16%), a także Ochotnicze Hufce Pracy (OHP) (15 spotkań) i ośrodki kultury (11 spotkań).

Wykres 2. Organizatorzy spotkań

Na podstawie danych ze sprawozdania projektu n=308.

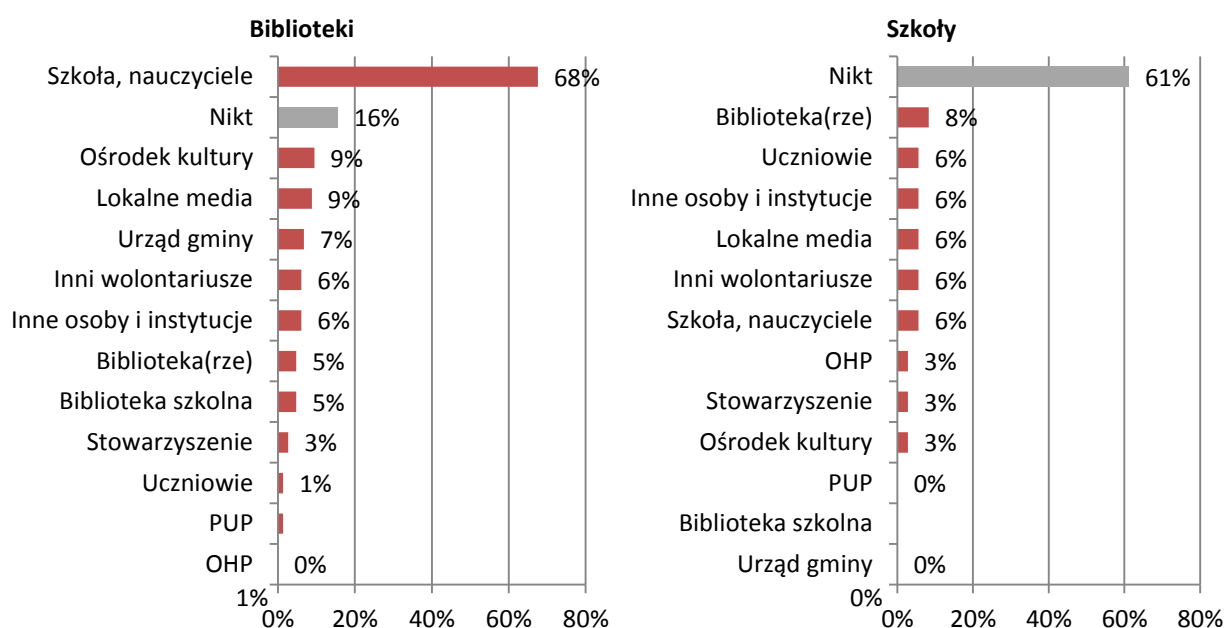
Większość organizatorów przygotowywała spotkania we współpracy z partnerami: szkołami, wolontariuszami, ośrodkami kultury, lokalnymi mediami itp. (76%, na podstawie ankiet z organizatorami).

Biblioteki prawie zawsze współpracują z partnerami, tylko 16% przygotowało spotkanie samodzielnie. Najczęściej partnerem biblioteki jest szkoła (w tym znajomi nauczyciele). Znacznie rzadziej bibliotekę wspiera ośrodek kultury, lokalne media, urząd gminy, wolontariusze. Z kolei szkoły zazwyczaj przygotowują spotkania samodzielnie (61%). Sporadycznie korzystają z pomocy bibliotek, uczniów, lokalnych mediów.

Projekt opiera się w tej chwili na bibliotekach. To one realizują większość spotkań. Wynika to ze szczególnej relacji FRSI z bibliotekami. Dzięki niej łatwiej jest poinformować, zachęcić i przekonać te instytucje do prowadzenia spotkań. Biblioteki są dobrym miejscem na spotkanie ze względu na przyjazną, „nie-szkolną” atmosferę. Ponadto spotkania poszerzają ofertę biblioteki, co jest zgodne z misją PRB.

Z drugiej strony widać, że potencjał pozostałych organizatorów spotkań nie jest wykorzystany. Z pewnością dobra promocja mogłaby zachęcić więcej szkół, ośrodków kultury, czy OHP. W przypadku promocji projektu w szkołach warto zachęcać szkoły do szukania partnerów np. do realizacji spotkań w bibliotekach.

Wykres 3. Z kim organizatorzy przygotowali spotkanie?

Uwagi: Dane z ankiet organizatorów. Spotkania organizowane przez biblioteki N=148. Spotkania organizowane przez szkoły N=36. Organizator mógł mieć kilku partnerów dlatego odsetki nie sumują się do 100%. Analiza na podstawie zakodowanego pytania otwartego: Jakie inne instytucje poza Twoją były zaangażowane w organizację spotkania (lub inne osoby indywidualne spoza Twojej instytucji)?

Jeżeli w założeniach projektu spotkania powinny odbywać się raczej poza szkołą (ze względu na „sztywną”, szkolną atmosferę) warto poświęcić temu więcej uwagi. W tej chwili nie wiemy gdzie faktycznie odbywały się spotkania. Można przypuszczać, że duża część spotkań organizowanych przez biblioteki miało faktycznie miejsce w szkołach – bibliotekom najłatwiej było zorganizować spotkanie we współpracy ze szkołą.

3.2. Gdzie odbywały się spotkania? W jakich miejscowościach?

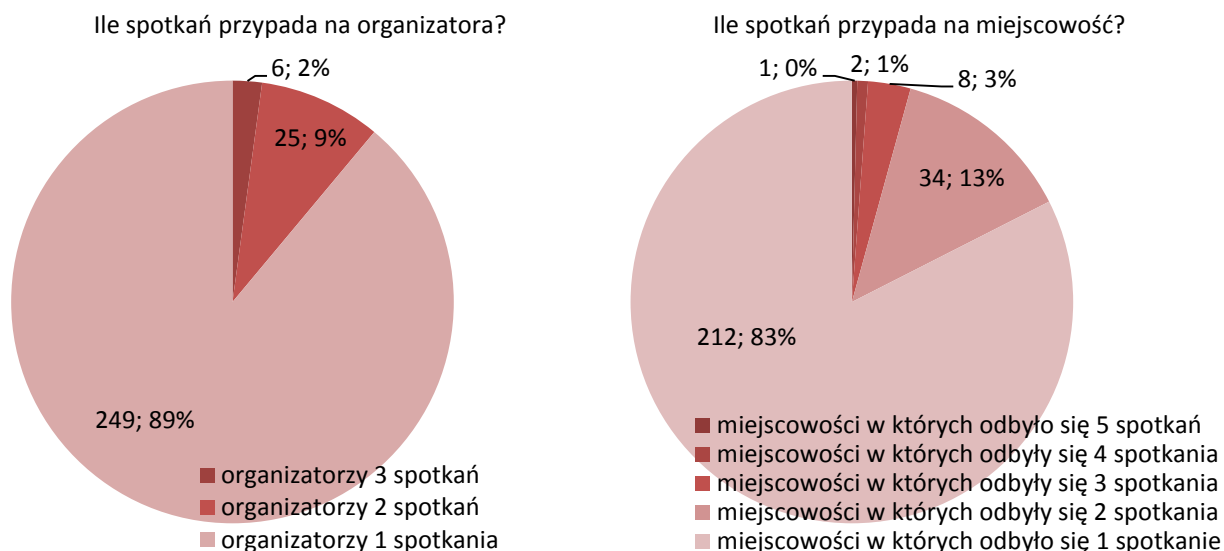
Założenia projektu nie precyzowały, gdzie mają się odbywać spotkania i ile spotkań powinien poprowadzić organizator. Pula spotkań została rozdzielona w otwartym konkursie. Z jednej strony to rozwiązanie rozsądne ze względów organizacyjnych - organizatorzy nie są nagradzani, liczba zgłoszeń była niewiele większa niż liczba spotkań do „rozdania”, lokalne instytucje najlepiej wiedzą, gdzie spotkanie jest potrzebne i czy jest możliwe jego zorganizowanie. Z drugiej strony inspirujące spotkanie z profesjonalistą jest „rzadkim dobrem” w małych miejscowościach – warto więc by trafiało tam gdzie jest najbardziej potrzebne. Z tego punktu widzenia ciekawe jest: Do ilu miejscowości trafił projekt? Jak duże są to miejscowości? Czy w tych miejscowościach istnieje problem bezrobocia?

Wykres 4. Koncentracja spotkań

LICZBA PROJEKTÓW N=317

LICZBA ORGANIZATORÓW N=280

LICZBA MIEJSCOWOŚCI N=257

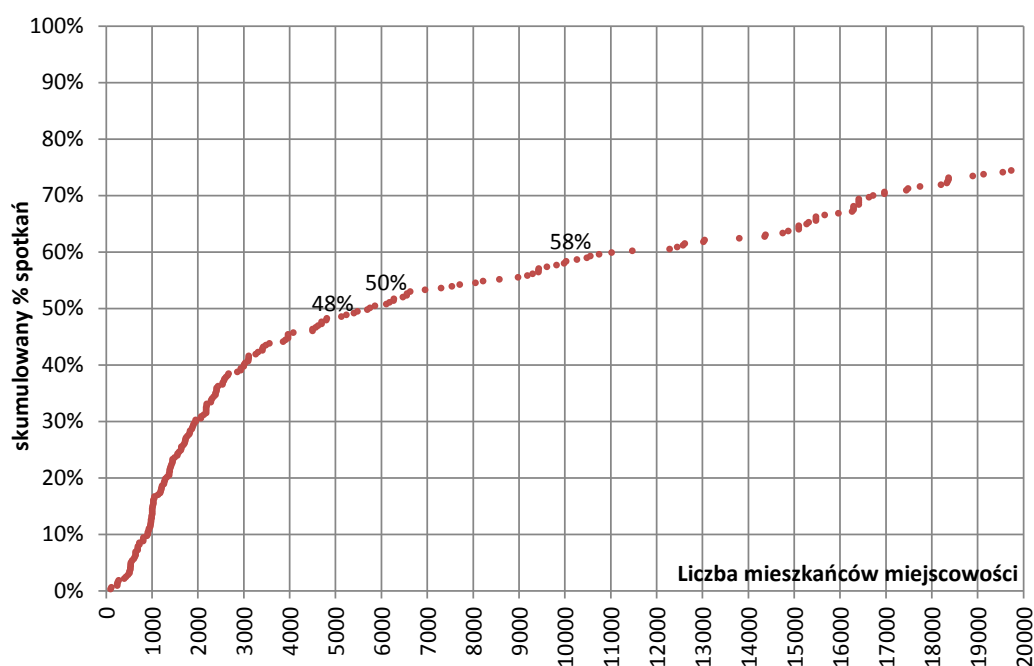
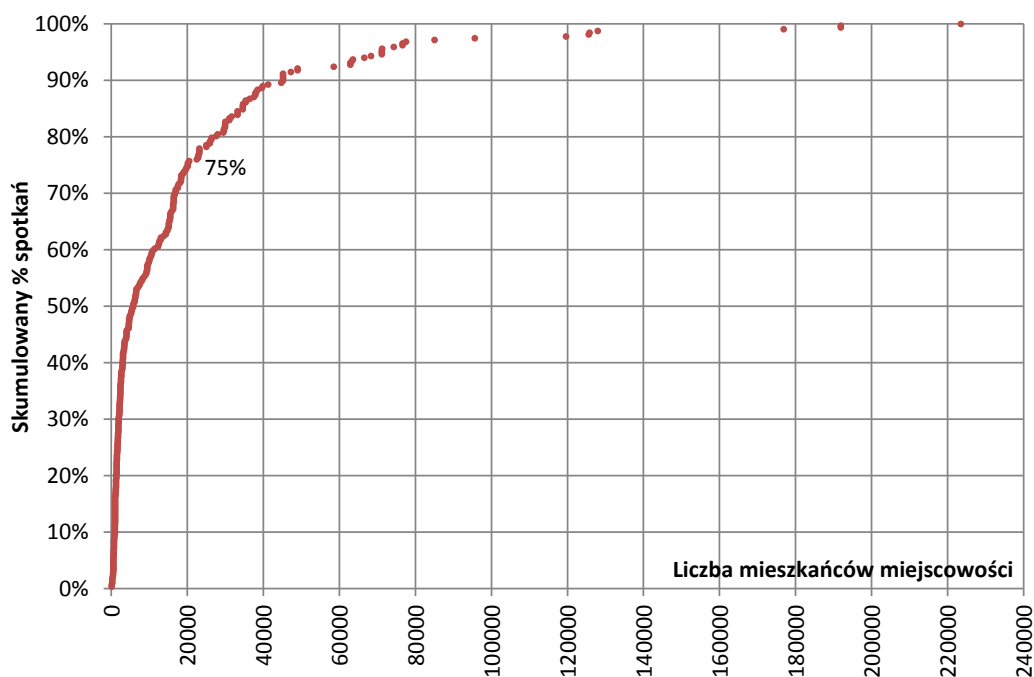
Uwagi: Analiza na podstawie bazy zgłoszeń do projektu. Część spotkań mogła się nie odbyć (w sprawozdaniu z projektu mowa jest o 308 zrealizowanych projektach).

W ramach projektu 280 organizatorów zgłosiło 317 spotkań. Większość organizatorów (89%) poprowadziła jedno spotkanie, nieliczni dwa lub trzy spotkania. Prowadzenie każdego kolejnego spotkania jest łatwiejsze trudno więc powiedzieć, czemu niewielu organizatorów się na to decydowało. Być może byłoby to dla nich zbyt obciążające.

Spotkania odbyły się w 257 miejscowościach w całej Polsce. W niektórych miejscowościach były organizowane równolegle przez różne instytucje. W 19 miejscowościach spotkania prowadziły dwie różne instytucje (np. jedno biblioteka, jedno szkoła) a w Głogowie i Zduńskiej Woli nawet trzy różne instytucje. Przykłady tych miejscowości pokazują, że pomysł zorganizowania spotkania może być skutecznie promowany przez lokalne instytucje.

Warto się zastanowić, jakie znaczenie z punktu widzenia celów projektu ma koncentracja spotkań. W tej chwili spotkania są rozproszone terytorialnie – zwykle odbywa się tylko jedno spotkanie w miejscowości. Większe zagęszczenie spotkań mogłoby powodować kumulację efektów projektu. Większe rozproszenie sprawia z kolei, że realizacja projektu jest mniejszym obciążeniem dla organizatorów. Większą koncentrację spotkań można być może osiągnąć zachęcając organizatorów do promowania projektu na poziomie lokalnym.

Wykres 5. Wielkość miejscowości, w których odbywały się spotkania

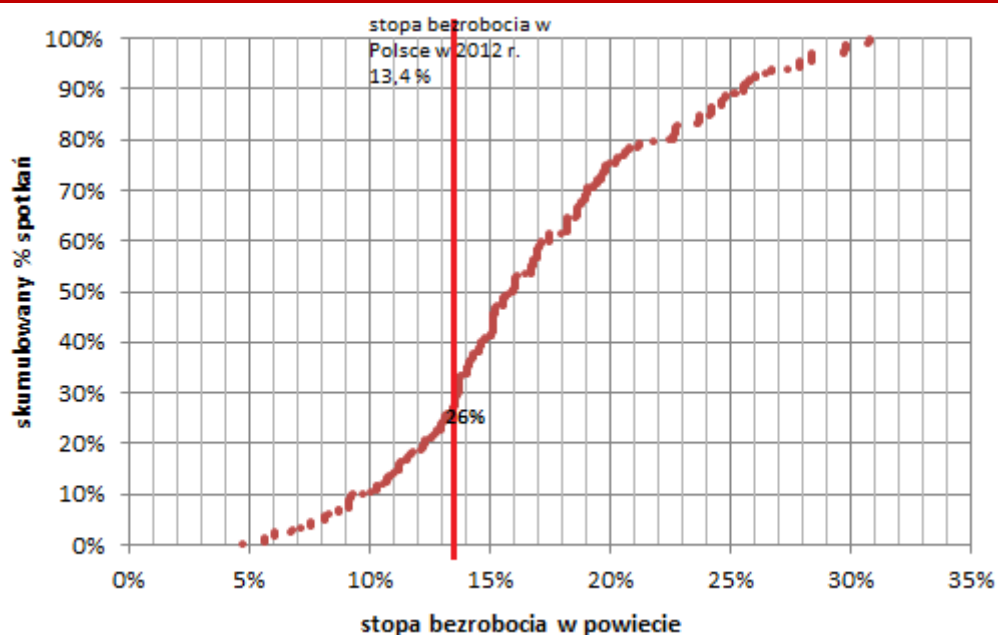
Uwagi: Analiza na podstawie bazy zgłoszeń i danych GUS z 2009 roku N=317. Rozkład skumulowany „do wartości”.

Zgodnie z pierwotnym założeniem spotkania odbywają się głównie w małych miejscowościach. Trzy czwarte spotkań (75%) miało miejsce w miejscowościach do 20 000 tys. mieszkańców. W trakcie projektu otworzono rekrutację również dla organizatorów z miejscowości do 200 tys. mieszkańców (ponieważ w większych miejscowościach również uczy się młodzież wiejska). Jednak jak widać mimo to większość spotkań odpowiada

pierwotnym założeniom. Nie wiemy z jak dużych miejscowości pochodzi młodzież uczestnicząca w spotkaniach (pytania o to nie było w kwestionariuszu dla uczestników). Na podstawie powyższych danych można jednak szacować, że więcej niż trzy czwarte uczestników projektu pochodziło z małych miejscowości.

Nabór do projektu odbywał się na zasadzie otwartego konkursu – jedynym kryterium doboru była bariera max. 200 tys. mieszkańców miejscowości, w której odbywało się spotkanie. Ciekawe jest więc do jakich miejsc w Polsce trafił „Link...”. Czy dotarł tam gdzie jest najbardziej potrzebny? Innymi słowy: na ile trafne są działania projektu?

Wykres 6. Bezrobocie w powiatach, w których odbywały się spotkania

Uwagi: Na podstawie bazy zgłoszeń N=318 oraz danych GUS z 2009 roku (Bank Danych Lokalnych). Rozkład skumulowany „do wartości”.

Spotkania docierają do obszarów Polski, w których problem bezrobocia rzeczywiście jest bardziej palący. W 2012 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła 13,4% (GUS, Bank Danych Lokalnych). Trzy czwarte spotkań (74%) odbyło się w powiatach, w których bezrobocie jest wyższe niż średnia w Polsce. Jedna czwarta (25%) w powiatach, w którym stopa bezrobocia jest bardzo wysoka (powyżej 20%). Tylko jedna czwarta spotkań (26%) miało miejsce w powiatach o bezrobociu niższym niż przeciętne. Taki wynik sugeruje, że „Link...” zwykle dociera do tych miejsc w Polsce, w których jest szczególnie potrzebny. Wygląda na to, że zasada doboru miejscowości do 20 tys. mieszkańców nieźle sprawdza się, jako sposób na dotarcie z projektem do grup wykluczonych. Trafność projektu można by jeszcze podnieść np. poprzez odpowiednią promocję (por. rekomendacje str. 43).

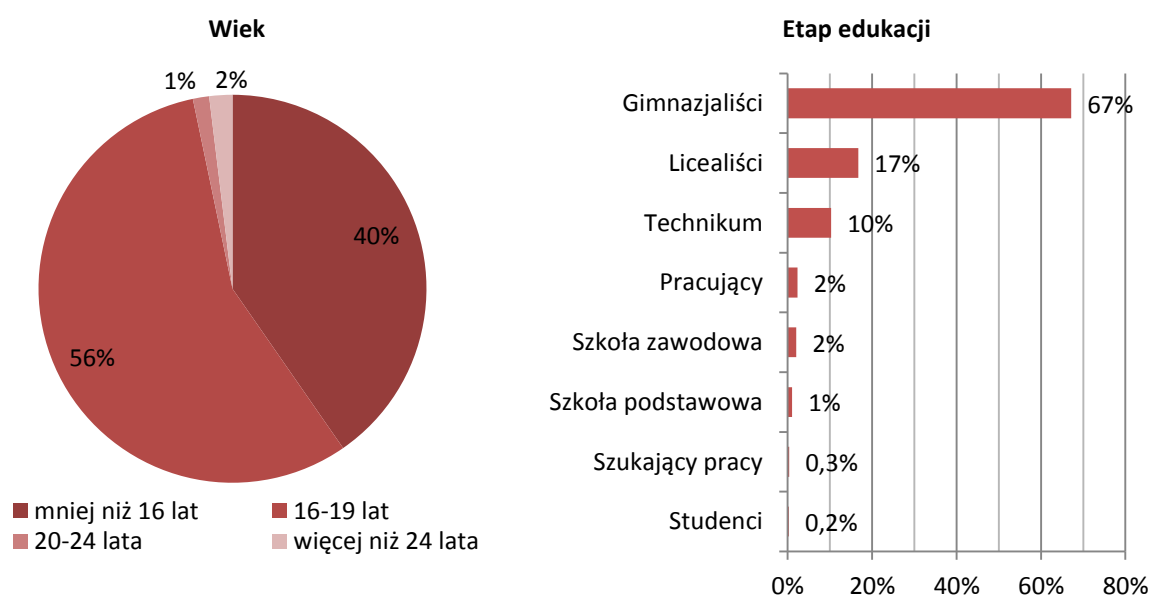
3.3. Kto uczestniczył w spotkaniach?

Według deklaracji profesjonalistów liczbę uczestników spotkań można oszacować na około 9,4 tysiąca osób. W oparciu o deklaracje organizatorów otrzymujemy podobne oszacowanie: 9,5 – 10 tysięcy osób (średnia liczba uczestników projektów wg sprawozdania to 31,2, szacunek różni się w zależności od przyjętej liczby zrealizowanych projektów). Liczba uczestników projektów jest więc znacznie wyższa od pierwotnie zakładanej (6000 uczestników).

Zdecydowana większość uczestników projektu to gimnazjaliści (67 proc.). Znacznie mniej było licealistów (17 proc.) i uczniów techników (10 proc.). Uczestnicy najczęściej mieli 16-19 lat (56%), rzadziej poniżej 16 lat (40%).

Kategoria 16-19 lat obejmuje licealistów i uczniów techników, a także częściowo ostatnią klasę gimnazjum. Niestety nie wiemy jak wielu uczniów poniżej 16 roku życia uczęszczało do ostatniej klasy gimnazjum a ilu było młodszych (por. rekomendacje metodologiczne str.46).

Wykres 7. Cechy demograficzne uczestników

Uwagi: Wiek – dane z N=156 spotkań. Etap edukacji N=153.

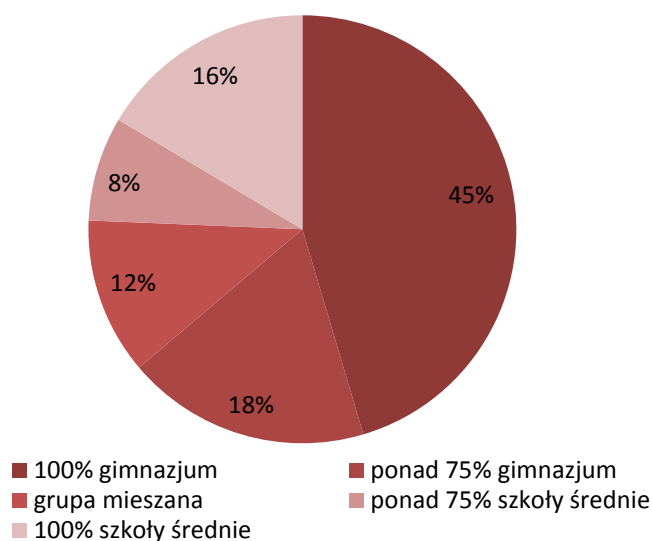
W założeniach projektu grupa docelowa została zdefiniowana jako „uczniowie szkół średnich i ostatnich klas gimnazjum”. Jak widać **w stosunku do założeń nastąpiło odwrócenie proporcji. „Link do przyszłości” w praktyce okazał się projektem skierowanym przede wszystkim do gimnazjalistów a w mniejszym stopniu do uczniów szkół średnich.**

W tym kontekście warto zastanowić się nad specyfiką grup gimnazjalnych i licealnych: Czy grupy te potrzebują takiego samego wsparcia? W której grupie spotkania mogą mieć większy wpływ na przyszłość zawodową młodzieży? Wydaje się, że w przypadku licealistów spotkanie ma większe szanse stać się faktycznie „linkiem do przyszłości” – w liceum wybór zawodu jest

już bardziej realną perspektywą, dobrze by licealiści wybierali kierunek studiów z myślą o przyszłym zawodzie. Jednak odpowiedź na postawione pytania wymagała by osobnej analizy. Być może organizatorzy zapraszali na spotkania raczej młodzież gimnazjalną niż uczniów szkół średnich ponieważ licea i technika znajdują się w większych miejscowościach. Jak zauważył jeden z organizatorów: *[spotkanie było] trochę trudne dla gimnazjów, ale szkół średnich tu nie ma.*

W związku z powyższym ciekawe jest, w jakim stopniu grupy były jednorodne. Jak często w spotkaniu uczestniczyli tylko gimnazjaliści lub tylko uczniowie szkół średnich? A jak często grupy były mieszane?

Wykres 8. Skład grup

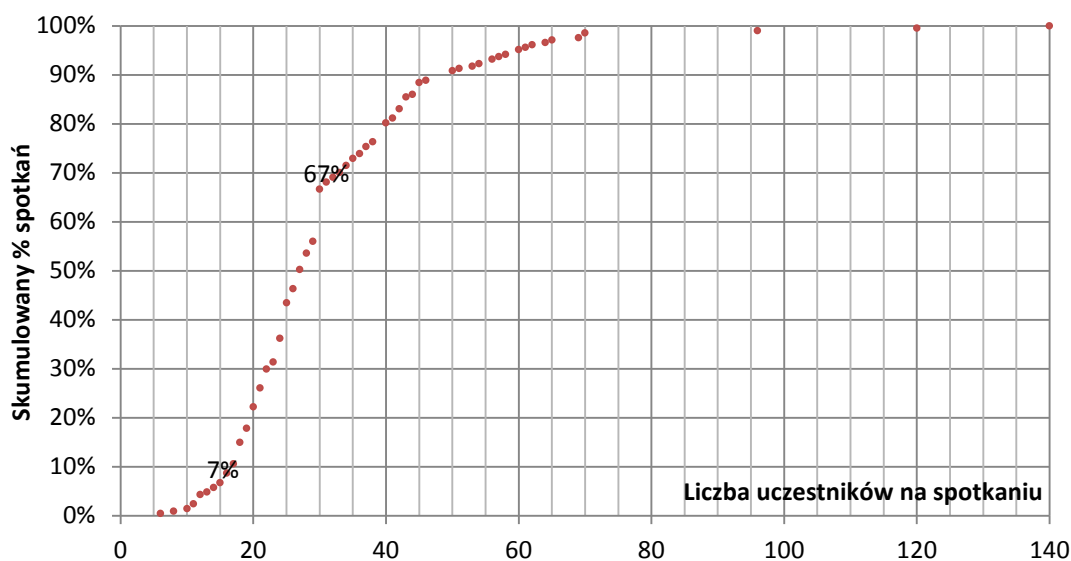
Uwagi: Ankiety z uczestnikami. Etap edukacji N=152.

Zazwyczaj grupy były jednorodne: 45% grup to grupy złożone z gimnazjalistów, 16% z uczniów szkół średnich (liceum lub technikum). W części grup wyraźnie dominował jeden typ uczestników: 18% stanowiły grupy, w których ponad $\frac{3}{4}$ stanowili gimnazjaliści, 8% stanowiły grupy, w których $\frac{3}{4}$ stanowili uczniowie szkół średnich. Grupy mieszane tzn. takie, w których proporce były bardziej wyrównane stanowiły 12% wszystkich grup.

3.4. Jak duże grupy uczestniczyły w spotkaniach?

Zgodnie ze scenariuszem spotkanie przewidziane było dla grupy 15-30 osób. Odpowiada to mniej więcej wielkości klasy szkolnej. W grupie tej wielkości można poprowadzić dyskusję z profesjonalistą oraz wygodnie przeprowadzić ćwiczenia (np. quiz, „mógłbym być..”). Intencją autorów scenariusza było stworzenie dobrych warunków do pracy. O wielkości grupy decydowali jednak ostatecznie organizatorzy. Ciekawe więc, w jak dużych grupach odbywały się spotkania.

Wykres 9. Wielkość grupy

Uwagi: Dane ze sprawozdań organizatorów N=207 spotkań. Rozkład skumulowany „do wartości”.

60% wszystkich spotkań odbyło się w grupach liczących 15-30 uczniów, czyli zgodnie z sugestią zawartą w scenariuszu. 7% spotkań odbyło się w grupach mniejszych niż 15 uczniów a 33% w grupach większych niż 30 uczniów. Niektóre spotkania odbywały się w bardzo dużych grupach liczących 60 a nawet ponad 100 uczniów (trzeba tu jednak zwrócić uwagę, że niektórzy organizatorzy prowadzili dwa spotkania jedno po drugim, a sprawozdawali je jako jedno spotkanie – niestety nie wiemy jak wiele było takich przypadków, por. rekomendacje metodologiczne str.46). Średniej wielkości grupa liczyła 31 osób.

Można przypuszczać, że grupy są większe niż planowano, ponieważ spotkania z profesjonalistami są atrakcyjne. Organizatorzy chcą, żeby wzięło w nich udział więcej młodzieży. Zbyt duża liczebność grupy może jednak negatywnie wpływać na jakość spotkania. Być może warto stworzyć organizatorom warunki do prowadzenia kilku spotkań w jednym terminie i zachęcać ich do dzielenia dużych grup na mniejsze.

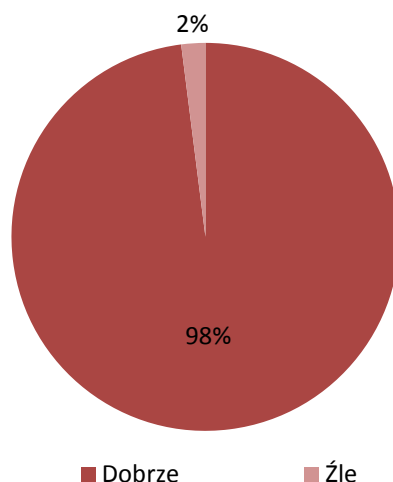
4. OCENA SPOTKAŃ

4.1. Ocena spotkań przez uczestników

Uczestnicząca w spotkaniach młodzież została poproszona o ich ocenę. Przedmiotem oceny była zarówno całość spotkania jak i jego poszczególne elementy.

Spotkania zostały przez uczestników ocenione bardzo dobrze. Zarówno w przypadku oceny ogólnej jak i ocen szczegółowych uczestnicy byli niemal jednogłębni. Trzeba tu jednak zwrócić uwagę, że respondenci mogli spotkaniom przyznać tylko ocenę „dobrze” lub „źle”. To rozwiązanie wygodne z punktu widzenia respondenta, ale mające pewne ograniczenia. Ocena „źle” jest bardzo krytyczna – można przypuszczać, że w ten sposób odpowiadały tylko osoby naprawdę niezadowolone, to przypadki alarmujące. Z kolei odpowiedzi „dobrze” udzielały zarówno osoby zachwycone spotkaniem jak i osoby obojętne, na których spotkanie nie zrobiło wrażenia. W kolejnej edycji projektu warto zastosować skalę, która da większą możliwość stopniowania ocen (por. rekomendacje metodologiczne str.46)

Wykres 10. Ocena spotkania przez uczestników

Pytanie: Jak ogólnie oceniasz spotkanie? Uwagi: Dane ze sprawozdań organizatorów N=196 spotkań.

Wszystkie elementy spotkania zostały ocenione dobrze przez zdecydowaną większość osób biorących udział w badaniu. Niektóre z nich miały jednak nieco większy odsetek krytyków.

Najwięcej pozytywnych opinii zebrały elementy oparte na bezpośrednim kontakcie młodzieży z profesjonalistami: prezentacja profesjonalisty oraz jego dyskusja z uczestnikami (odpowiednio 93% i 92% pozytywnych opinii).

Stosunkowo najstąbiej ocenionym elementem spotkań było kończące je ogłoszenie konkursu na relację ze spotkania z lokalnym profesjonalistą. Choć i w tym przypadku zdecydowana większość uczestników oceniła ten element spotkania dobrze (87% pozytywnych opinii).

Wykres 11. Ocena elementów spotkania przez uczestników

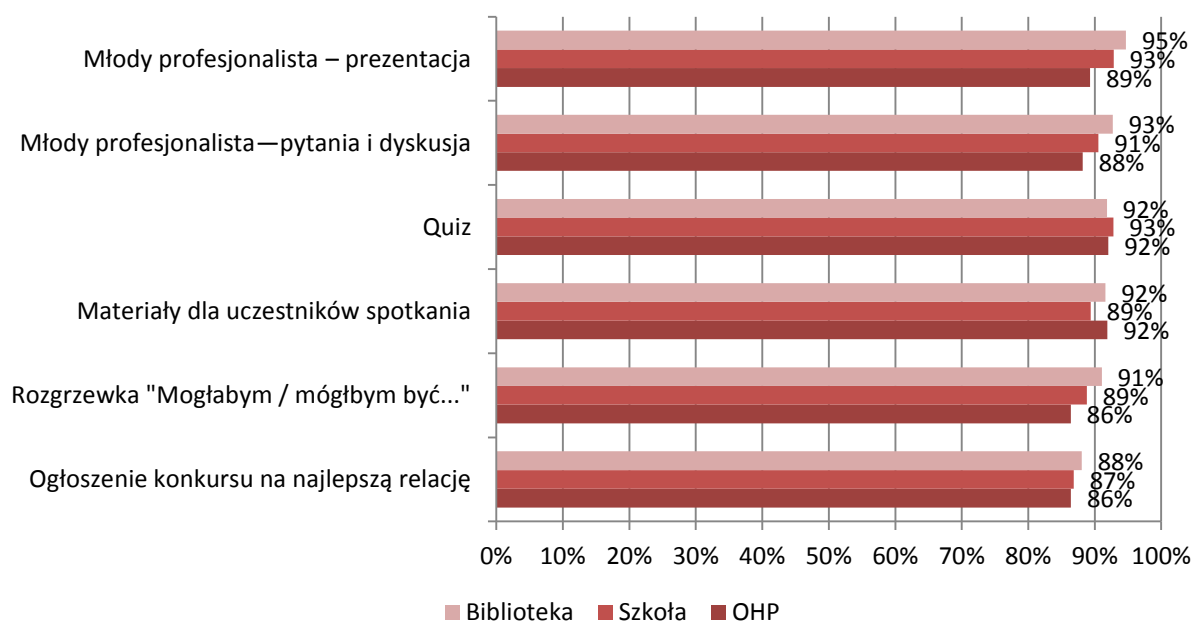

Pytanie: Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania? Odsetek odpowiedzi „dobrze”.

Chociaż spotkania były realizowane według jednego scenariusza to jednak różniły się między sobą. Różnice te wpływają w pewnym stopniu na ocenę spotkań.

Można zauważyć, że na ocenę spotkania wpływa typ organizatora. **Na spotkaniach organizowanych przez biblioteki niektóre elementy były przeciętnie oceniane trochę lepiej niż na spotkaniach organizowanych przez szkoły i OHP.** Wydaje się, że biblioteki trochę lepiej radziły sobie z rozgrzewką oraz wyborem profesjonalistów.

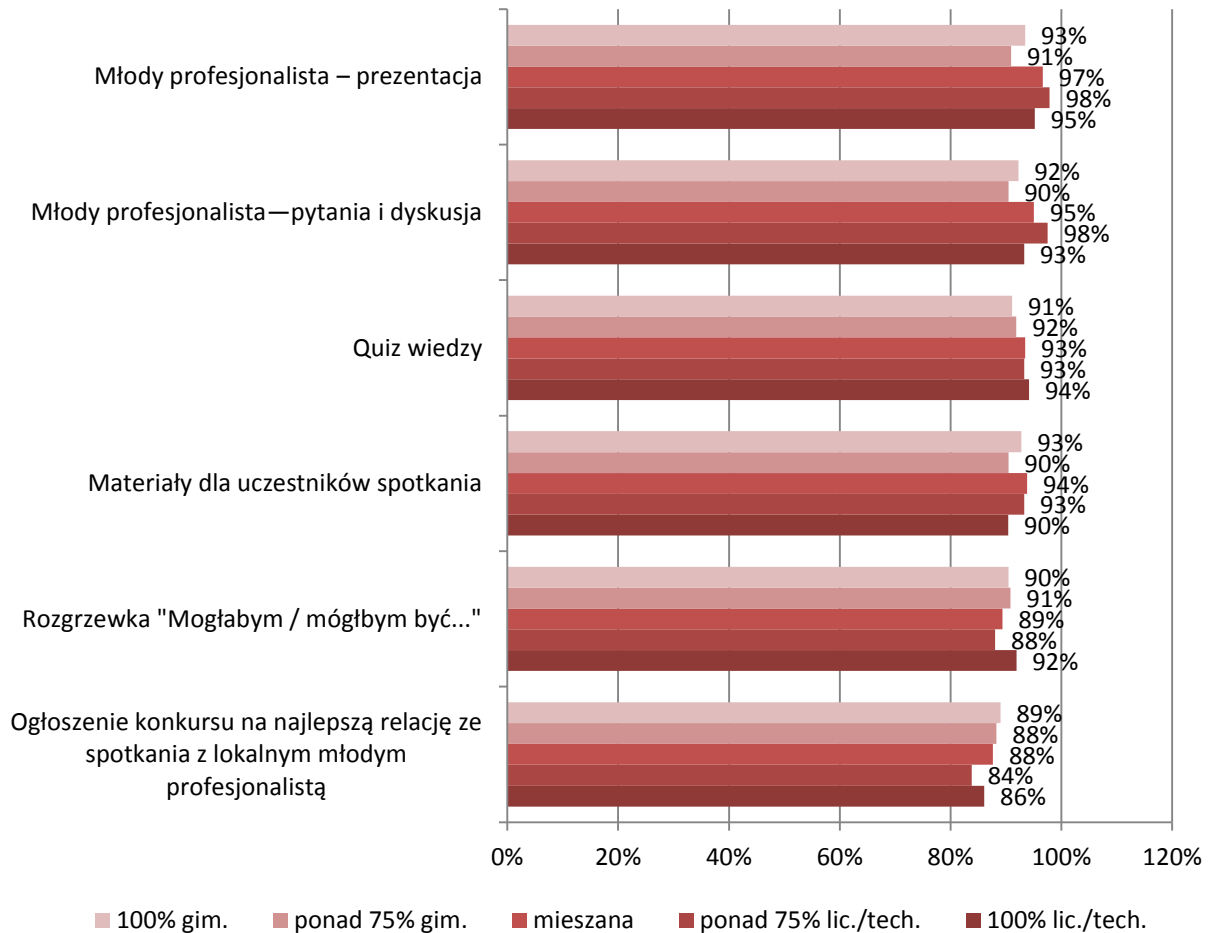
Wykres 12. Ocena elementów spotkania w zależności od typu organizatora

Pytanie: Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania? Średni odsetek odpowiedzi „dobrze” w grupach wg typu organizatora. Biblioteki N=110-116, Szkoła N=25-26, OHP N=8

Grupy z przewagą młodzieży ze szkół średnich nieco wyżej oceniały kontakt z profesjonalistą (jego prezentację i dyskusję) oraz quiz wiedzy o aktualnej sytuacji i trendach na rynku pracy.

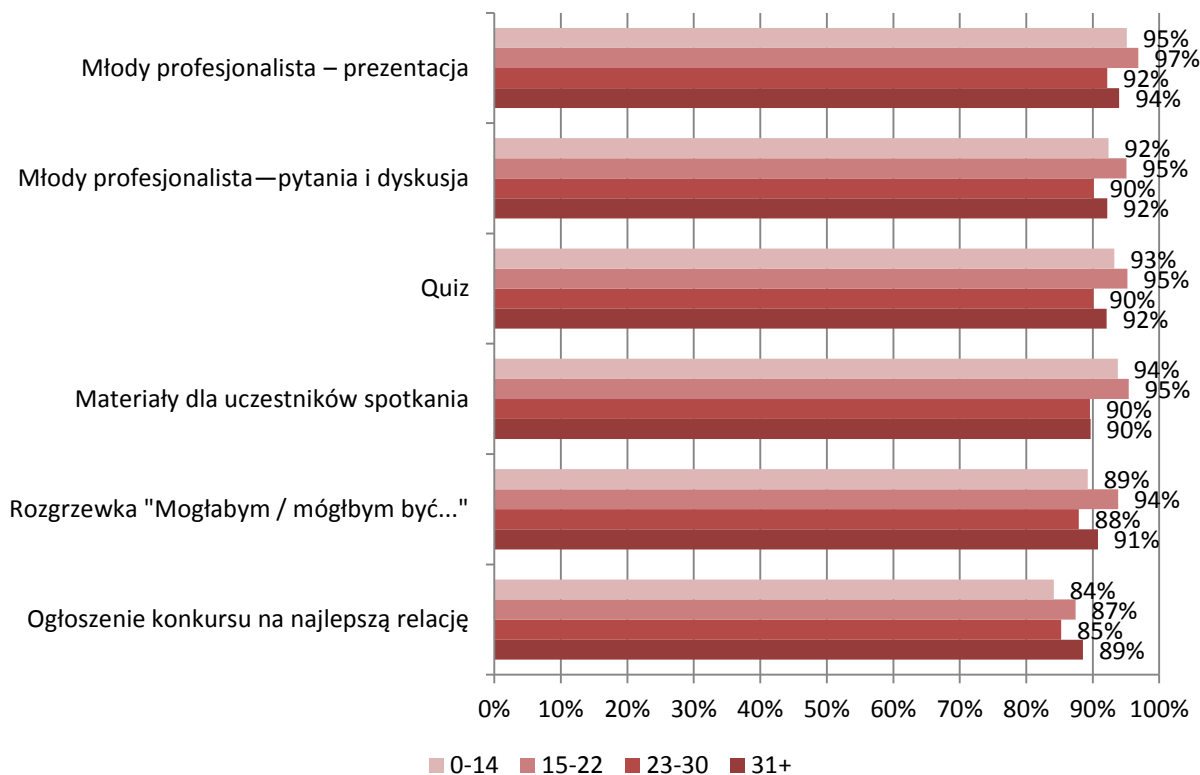
Wykres 13. Ocena elementów spotkania w zależności od wielkości grupy

Pytanie: Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania? Średni odsetek odpowiedzi „dobrze”.

Spotkania w małych grupach były przeciętnie oceniane nieco lepiej niż spotkania w grupach dużych. Zależność ta jest wyraźna jeśli porównamy grupy liczące poniżej 15 uczestników, 15-22 uczestników i 23-30 uczestników – średni odsetek dobrych ocen spada ze wzrostem liczby uczestników. Spadku nie widać natomiast w grupach bardzo dużych, powyżej 30 uczestników. Być może wynika to z faktu, że organizatorzy często raportowali przeprowadzenie jednego spotkania, choć w rzeczywistości prowadzili w jednym terminie kilka spotkań w mniejszych grupach, jedno po drugim.

Wykres 14. Ocena elementów spotkania w zależności od wielkości grupy

Pytanie: Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania? Średni odsetek odpowiedzi „dobrze”. 0-14 uczestników N=7-8, 15-22 uczestników N=42-44, 23-30 uczestników N=56-60, ponad 30 uczestników N=54-55.

Oczywiście na ocenę spotkania ma wpływ sama osoba profesjonalisty. Wszyscy profesjonaliści zostali dobrze ocenieni przez zdecydowaną większość uczestników. Da się jednak zauważyć pewne różnice w satysfakcji uczestników.

Wykres 15. Ocena wizyt profesjonalistów przez młodzież uczestniczącą w projekcie

Imię i nazwisko profesjonalisty ³	Ocena wizyty profesjonalisty		
	Odsetek uczestników oceniających dobrze prezentację	Odsetek uczestników oceniających dobrze pytania i dyskusje	Liczba ocenionych wizyt
Paweł Stępnik	100%	98%	6
Łukasz Anwajler	99%	97%	4
Paweł Harajda	98%	94%	3
Paweł Luty	98%	98%	3
Małgorzata Jastrzębska	97%	92%	12
Iwona Kanafa	97%	94%	13
Wojciech Syrocki	97%	95%	10
Marcin Jurków	97%	97%	3
Tomasz Kolinko	97%	94%	4
Karol Olczak	96%	89%	13

³ W zestawieniu uwzględnieni zostali ci z profesjonalistów, którzy zostali ocenieni przez przynajmniej dwie grupy młodzieży.

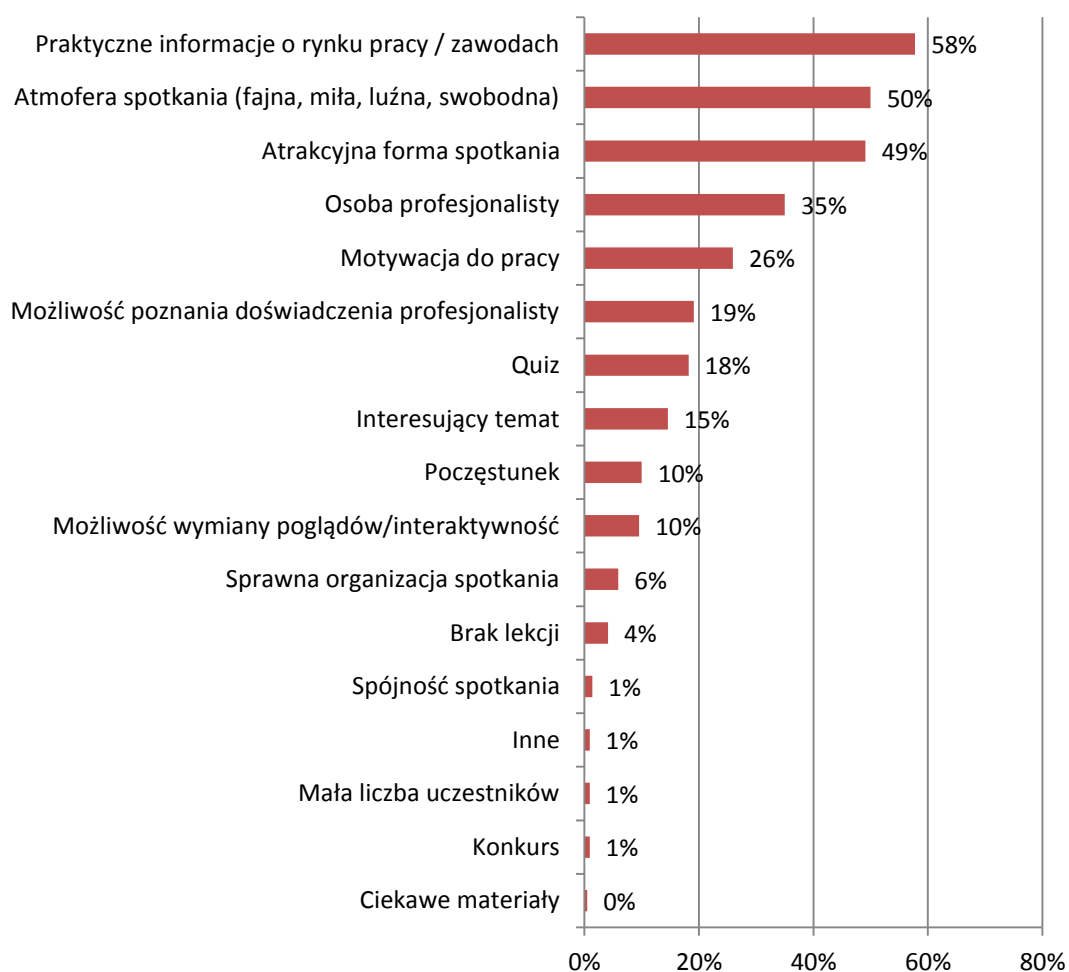
Kamila Sidor	96%	96%	7
Jan Wiesław Caban	96%	95%	7
Łukasz Pieter	95%	95%	14
Jakub Jakubowski	95%	95%	23
Krzysztof Arciszewski	93%	91%	4
Daniel Mendalka	92%	91%	5
Karol Kozimor	90%	93%	2
Kamila Stepniowska	89%	81%	2
Aleksandra Dykta	88%	76%	2
Marta Niedziałkowska	87%	89%	5
Michał Woźniak	84%	82%	10
Grzegorz Wolański	81%	81%	7

Pytanie: Pytanie: Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania? Średni odsetek odpowiedzi „dobrze”.

Aby zebrać od uczestników uwagi i wskazówki dotyczące realizacji spotkań pytaliśmy ich w ankiecie o wady i zalety spotkania.

Wśród zalet w największej liczbie grup (58 proc.) doceniona została sama **treść spotkania – zdaniem uczestników spotkania przyniosły konkretne informacje na temat rynku pracy oraz zawodów przyszłości.**

Wykres 16. Zalety spotkania według uczestników (pytanie otwarte, odpowiedzi uporządkowane w kategorii)

Pytanie: Co Twoim zdaniem było największą zaletą spotkania? Pytanie otwarte. Uwaga: organizatorzy często zapisywali powtarzających się odpowiedzi, dlatego analiza jest możliwa tylko na poziomie grup. Liczby na wykresie informują w jakim % grup została wymieniona dana zaleta. Nie jest to % odpowiedzi uczestników.

Zgodnie z intencją autorów projektu w wielu grupach (50%) uczestnicy zwracali uwagę na **dobrą atmosferę** spotkania. Atmosfera była określana jako fajna, miła, luźna, swobodna. To dobry sygnał. Jeżeli spotkania mają przynosić inspirację i motywację powinny odróżniać się od stereotypowej, szkolnej lekcji.

Spotkania „Linku...” od typowej lekcji odróżnia też zdaniem uczestników **atrakcyjna forma** (wymieniona w 49% grup) - wykorzystanie różnego typu technik przekazywania wiedzy (techniki warsztatowe, dyskusja, prezentacja) oraz materiałów multimedialnych. Można chyba przypuszczać, że duża w tym zasługa scenariusza spotkania.

W 35% grup, uczestnicy spontanicznie wymieniali wśród zalet **osobę profesjonalisty**. Tym co w szczególności znalazło uznanie w oczach młodzieży było przygotowanie, pewność siebie, charyzma, ale i otwartość na rozmowę osób, które ich odwiedziły.

Wykres 17. Wady spotkania według uczestników – (pytanie otwarte, odpowiedzi uporządkowane w kategorii)

Pytanie: Co Twoim zdaniem było największą zaletą spotkania? Pytanie otwarte. Uwaga: organizatorzy często zapisywali powtarzających się odpowiedzi, dlatego analiza jest możliwa tylko na poziomie grup. Liczby na wykresie informują w jakim % grup została wymieniona dana zaleta. Nie jest to % odpowiedzi uczestników.

Pośród wad w największej liczbie grup (42%) pojawiły się opinie, że **spotkania były za krótkie**. W konsekwencji w dyskusji nie poruszono wszystkich interesujących uczestników wątków, a część osób nie miała okazji zadać swojego pytania profesjonalście. Z drugiej jednak strony na niektórych spotkaniach znalazły się głosy, że **spotkania były za długie** (8%).

Młodzież zwracała również uwagę **na słabe warunki lokalowe** (13% grup), które utrudniały spotkanie. Część bibliotek wydaje się być nieodpowiednio przygotowana na realizację wydarzeń, w których uczestniczy większa liczba osób. Problem ten może być związany z faktem, że jedna trzecia grup była liczniejsza niż zakładano w scenariuszu.

Innym czynnikiem utrudniającym udział w części spotkań (10%) był panujący **hałas** związany z brakiem zainteresowania części uczestników.

Stosunkowo w małej liczbie grup pojawiły się głosy wskazujące na inne niż techniczne czy organizacyjne mankamenty spotkań. W niektórych grupach (5%) uczestnicy wskazywali, że informacje przekazywane im w projekcie były **za mało konkretne** (np. wspomniano o pracy przy użyciu Facebooka, ale nie wspomniano na czym miałyby ona polegać), w niektórych zwracano uwagę na to, że spotkanie było **mało ciekawe** (5%) i **niedostosowane do sytuacji i potrzeb uczestników** (5%) („zbędne informacje”, „spotkanie oderwane od życia”).

4.2. Ocena spotkań przez organizatorów

Opinie organizatorów na temat projektu zbierano za pośrednictwem formularza internetowego. łącznie zebrano 142 ankiety⁴. W formularzu zapytaliśmy organizatorów o ogólną ocenę projektu, jego mocne i słabe strony, ocenę poszczególnych elementów projektu oraz plany na przyszłość (por. formularz w aneksie str. 49).

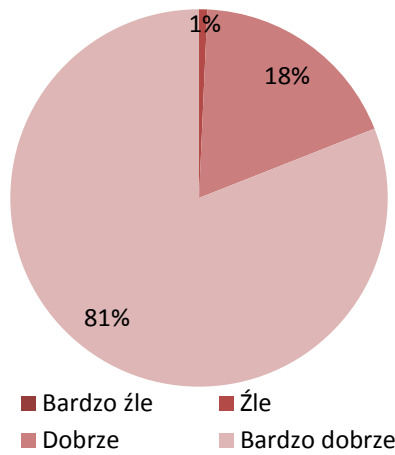
Na podstawie zebranego materiału można stwierdzić, że **projekt jest bardzo dobrze oceniany przez organizatorów spotkań** we wszystkich badanych aspektach. Organizatorzy są zadowoleni z przebiegu spotkań, dobrze oceniają ich format, widzą sens uczestniczenia w projekcie i chcą prowadzić podobne spotkania w przyszłości.

Na pytanie „Jak ogólnie oceniasz projekt ‘Link do przyszłości?’” organizatorzy niemal bez wyjątku odpowiedzieli „dobrze” lub „bardzo dobrze”, przy czym odsetek odpowiedzi „bardzo dobrze” wyniósł aż 81%. To bardzo dobry rezultat.

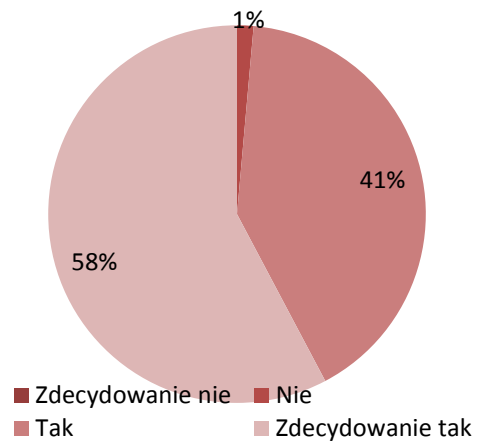
⁴ Liczba ankiet z organizatorami (N=142) jest mniejsza niż liczba sprawozdań organizatorów (N=220). Niektórzy organizatorzy nie wypełnili części sprawozdania, w których pytamy ich o opinie (N=73). Jednocześnie niektórzy wypełnili tę część powtórnie, przy okazji prowadzenia kolejnego spotkania (N=13). W ankiecie dla organizatora część pytań dotyczy spotkania (te mogą być zadawane po każdym spotkaniu) a część ogólnej oceny projektu (na te organizator powinien odpowiadać raczej tylko raz). W rezultacie opinię niektórych organizatorów liczymy kilkakrotnie, a opinii innych nie znamy wcale (por. rekomendacje metodologiczne str. 38)

Wykres 18. Ocena projektu przez organizatorów

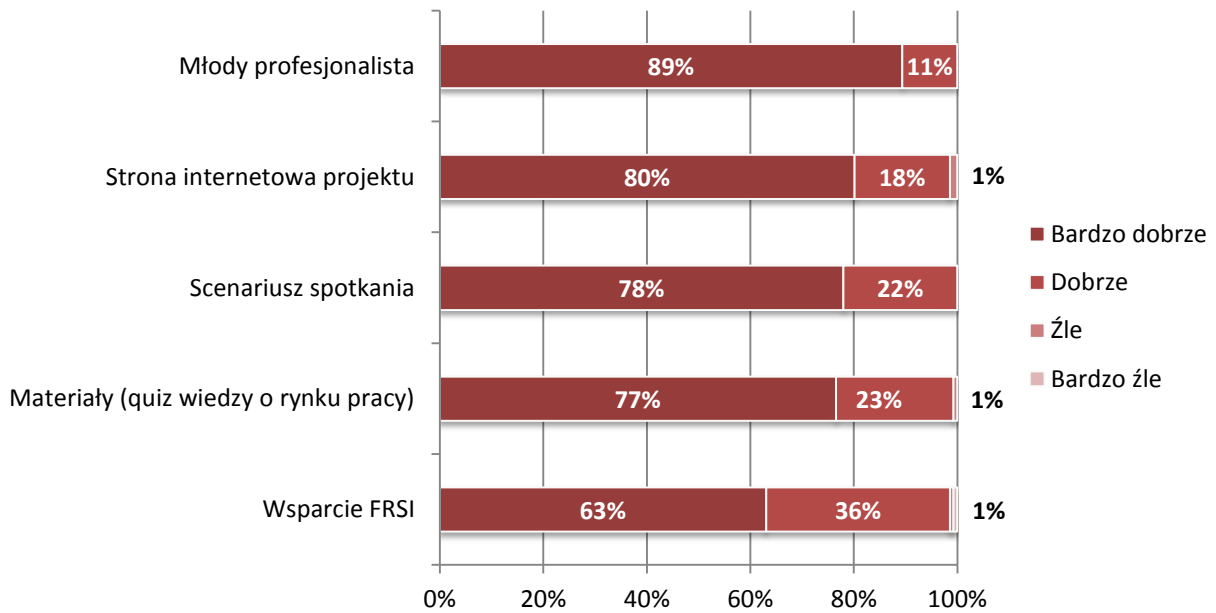
Jak ogólnie oceniasz projekt „Link do przyszłości?”

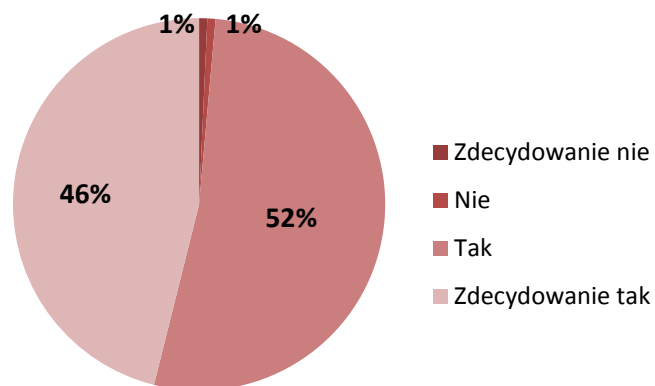
Czy ten projekt odpowiada na potrzeby występujące w Twojej społeczności?

Jak oceniasz poszczególne elementy projektu?

Czy planujesz realizować w przyszłości takie lub podobne spotkania?

Uwagi: Dane ze sprawozdania organizatora N=142.

Organizatorzy wysoko ocenili również **przydatność projektu dla ich społeczności** (pytanie „Czy ten projekt odpowiada na potrzeby występujące w Twojej społeczności?”). Prawie wszyscy uznali, że projekt odpowiada na lokalne potrzeby, w tym 58% stwierdziło, że odpowiada „zdecydowanie”. Jak widać niektórzy organizatorzy ocenili projekt „bardzo dobrze”, ale nie są do końca przekonani, czy odpowiada on na „potrzeby społeczności”. Być może nie postrzegają projektu jako recepty na ogólnie ujęte „potrzeby społeczności”, lecz bardziej konkretnie jako odpowiedź na potrzeby młodzieży z ich miejscowości (wobec tego w kolejnej edycji projektu można zapytać o to nieco inaczej – por. rekomendacje metodologiczne str. 46).

Organizatorzy, podobnie jak uczestnicy spotkań, uważają, że **najmocniejszym punktem projektu są osoby profesjonalistów** - 89% respondentów oceniło ich bardzo dobrze, żaden nie wyraził na ich temat negatywnej opinii.

Wykres 19. Zalety / mocne strony projektu według organizatorów – (pytanie otwarte, odpowiedzi uporządkowane w kategorii)

Pytanie: Jakie były Twoim zdaniem główne mocne strony projektu (zalety), a jakie słabe jego strony (wady)?
Pytanie otwarte. Kategorie utworzone przez badacza. N=142.

W otwartym pytaniu o zalety projektu organizatorzy podkreślali dobre przygotowanie profesjonalistów i ich charyzmę. Dodatkowym atutem był wiek gości, profesjonalistów są

młodzi więc uczestnicy szybko nawiązywali z nimi kontakt i nie wstydzi się pytać o ich doświadczenia zawodowe. Niektórzy organizatorzy uważają, że ze względu na swój wiek profesjonalści mogą stać się pozytywnym punktem odniesienia dla młodzieży, której często brakuje dobrych wzorców do naśladowania w jej najbliższym otoczeniu.

Kontakt młodzieży z niewiele starszym od nich profesjonalistą, pokazuje, że jeżeli się chce, to można zrealizować w życiu swoje marzenia

Wśród innych elementów projektu przedstawionych do oceny organizatorom bardzo dobrze wypadła **strona internetowa, scenariusz spotkania, oraz przygotowane materiały do wykorzystania w trakcie spotkania** (odpowiednio 80%, 78% oraz 77% odpowiedzi „bardzo dobrze”).

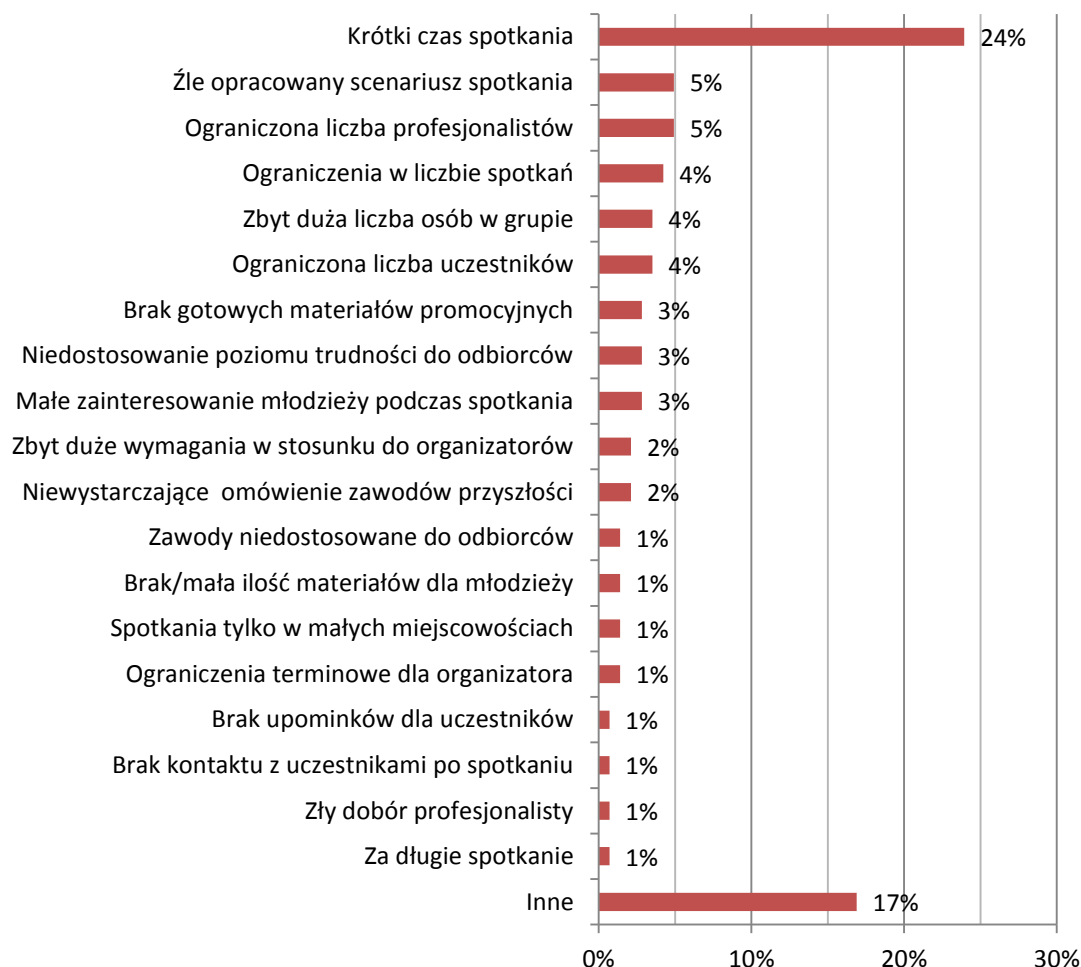
Zdaniem organizatorów **scenariusz** ma wiele zalet, jest „ciekawý”, „przejrzysty”, „innovacyjny”, „pomocny” oraz „dający wspaniałe możliwości dotarcia do młodych ludzi”. W scenariuszu organizatorom podoba się różnorodność metod przekazywania wiedzy oraz włączenie uczestników do dyskusji nad ich przyszłością.

Spośród ocenianych elementów projektu **stosunkowo najłabiej wypadło wsparcie ze strony FRŚI**. Opinia o udzielonym wsparciu była bardzo dobra (63%) lub dobra (36%), tylko dwóch organizatorów oceniła je jako „złe”. To dobry wynik, jednak w porównaniu z innymi elementami projektu organizatorzy wyglądają na mniej zadowolonych. Być może jest to efekt świadomej polityki FRŚI. „Link ...” wymaga od organizatorów dużej samodzielności i zaangażowania. Dzięki temu projekt jest „wydajny” w kategoriach ekonomicznych oraz ma efekt edukacyjny – organizatorzy muszą nauczyć się jak własnymi siłami przygotować tego rodzaju spotkanie. Niemniej jednak warto zastanowić się, czy da się podnieść jakość wsparcia ze strony FRŚI nie umniejszając ekonomicznych i edukacyjnych korzyści z obecnej formy projektu.

Zapytani o **słabe strony / wady** projektu organizatorzy najczęściej wymieniali **zbyt krótki czas spotkania** wobec dużej liczby zaplanowanych działań. Wiązą się z tym różne **zastrzeżenia wobec scenariusza**. Postulowano m.in. wydłużenie przerwy (co miałoby pozytywnie wpłynąć na koncentracje uczniów) i części prowadzonej przez profesjonalistów (jako najciekawszego i najbardziej wartościowego dla uczestników elementu spotkania). Być może **warto dać organizatorom większą swobodę w ustaleniu czasu trwania spotkania** (nie zawsze spotkania muszą wpasować się w format szkolnych lekcji i przerw). Zdaniem niektórych organizatorów spotkanie było **zbyt trudne dla młodzieży gimnazjalnej** (zwłaszcza quiz) oraz niedopasowane do szkół zawodowych.

Niektórym organizatorom przeszkadzało, że na spotkanie można zaprosić tylko jednego profesjonalistę, forma spotkania nie jest dostosowana do większych grup, materiały i ćwiczenia nie są dostosowane do poziomu grupy, zawody przyszłości są prezentowane zbyt ogólnie. Były to jednak pojedyncze głosy.

Wykres 20. Wady / słabe strony projektu według organizatorów – (pytanie otwarte, odpowiedzi uporządkowane w kategorii)

Pytanie: Jakie były Twoim zdaniem główne mocne strony projektu (zalety), a jakie słabe jego strony (wady)?
Pytanie otwarte. Kategorie utworzone przez badacza. N=142.

Pojawiały się również **uwagi krytyczne na temat wsparcia oferowanego przez FRSI**. Kilka osób zwróciło uwagę, że w projekcie zbyt dużo wymaga się od organizatorów, samodzielne przygotowanie materiałów na spotkania dla dużej grupy jest trudne (materiały powinny być dostarczone przez Fundację w formie gotowej do użycia), brakuje materiałów i upominków dla młodzieży oraz kontaktu profesjonalisty z młodzieżą już po zakończeniu spotkania. Niektórzy organizatorzy błędnie zrozumieli, że mogą poprowadzić tylko jedno spotkanie. Warto się pochylić nad tymi uwagami, trzeba jednak pamiętać, że są to nieliczne opinie.

WYBRANE UWAGI DO SCENARIUSZA:

spotkanie powinno być kierowane do starszej młodzieży (II III klasa liceum, technikum), gimnazjaliści to zbyt młoda grupa odbiorców. Quiz wiedzy zbyt trudny, uczestnicy uważają, iż odpowiedzi nie zawsze były oczywiste.

Zbyt trudny quiz jak dla gimnazjum

*Trochę trudne dla gimnazjów, ale **szkół średnich tu nie ma***

Niedostosowanie tematu dla młodzieży ze szkoły zawodowej

Omówienie „zawodów przyszłości” - uczestnicy nie zawsze wiedzieli czym zajmują się dane zawody

[Lepiej] by prowadzącym był młody profesjonalista. To na pewno zwiększy atrakcyjność spotkania.

*Zaplanowanie spotkań w których mogłyby brać udział **większe grupy młodzieży***

*Zadanie **”mógłbym być...”** ciężko przeprowadzić na początku ponieważ grupa jest jeszcze onieśmielona*

***Trudno pilnować czasu i skracać prezentacje profesjonalisty jeśli grupa jest zainteresowana** a zostało mało czasu do końca i jeszcze trzeba zrobić quiz*

Rozgrzewka zajmuje zbyt dużo czasu

WYBRANE UWAGI DOTYCZĄCE WSPARCIA FRSI:

*W załączonych materiałach **zabrakło wzoru zgody na przetwarzanie danych osobowych i wizerunku osoby niepełnoletniej**, którą powinni podpisać rodzice. My opracowaliśmy na swoje potrzeby własną zgodę, gdyż w spotkaniu brały udział osoby niepełnoletnie.*

Bardzo zawiła zgoda na przetwarzanie wizerunku i pobieranie danych osobowych

*Dwukrotne **odwoływanie spotkania** z młodym profesjonalistą, spowodowało zniechęcenie potencjalnych uczestników i niechęć dyrekcji szkoły do współpracy. Proponuje rozpatrzyć wysyłanie w razie konieczności **osoby ”na zastępstwo”***

*Warto by było **sfinansować materiały dla uczniów** by miały one **formę ciekawej, kolorowej ulotki, bądź notesu czy kalendarzyka.***

*Przy projekcie zalecam **zakup gadżetów.** Jest to dobra reklama. **Młode pokolenie czeka na upominki.***

*Przy jednoosobowej obsadzie jest to jednak **wyzwanie dla codziennej pracy i obsługi bibliotecznej**, poprzez wyrwanie z ustalonego rytmu*

Jeśli prosicie o maile uczestników spotkań, to wypadałoby wysyłać im jakieś informacje.

***Materiały promocyjne dostępne w formatach** niedostępnych w każdej instytucji*

*Jedno spotkanie to troszkę za mało, może warto pomyśleć o **cyklu spotkań***

Największą trudność sprawiało organizatorom znalezienie odpowiedniego miejsca na spotkanie, **złe warunki lokalowe.** W bibliotekach zwykle jest mało miejsca a jak już wiemy grupy były często większe niż zakładano. Bibliotekarze często korzystali z tego powodu z sal szkolnych. Można przypuszczać, że wiele spotkań organizowanych przez bibliotekarzy faktycznie miało jednak miejsce w szkołach. Warto zachęcać organizatorów do dzielenie dużych grup na mniejsze i prowadzenie kilku spotkań w jednym terminie.

Mało miejsca w bibliotece a duża liczba uczestników.

Moja biblioteka nie ma warunków do organizacji takiego typu spotkań, więc musiałam zrobić to w szkole.

Współpraca ze szkołą i przekonanie jej do pomocy w organizacji spotkania nie zawsze jednak przychodzi łatwo.

[Problemem było] namówienie nauczycieli żeby przytowadzili młodzieź

[Problemem była] niechęć dyrekcji szkół gimnazjalnych - czas egzaminów gimnazjalnych i wzmożonej nauki

Wykres 21. Jakie były największe trudności w przygotowaniu spotkania? Jak by należało im zaradzić?

Uwagi: Pytanie otwarte. Kategorie utworzone przez badacza. N=142.

Pewną trudność sprawiało **znalezienie dobrego terminu spotkania**. Uczniowie kończą lekcje o różnych godzinach, a w małych miejscowościach autobus rozwozi je do domów zaraz po lekcjach. Wobec tego może być trudno zaprosić na spotkanie uczniów z różnych klas. Niektórzy organizatorzy starali się wobec tego prowadzić zajęcia w dni wolne od zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Wówczas jednak z kolei pojawiają się trudności z przyciągnięciem młodych na spotkanie (być może również związane z transportem).

[Trudno zorganizować] grupę uczestników spotkania ponieważ zajęcia w szkołach kończą się o różnych porach

Bywa też, że organizatorom **brakuje sprzętu** potrzebnego do organizacji spotkania:

[Problemem było] zorganizowanie rzutnika, poradziliśmy sobie w ten sposób, że zaangażowaliśmy do współpracy Urząd Miasta

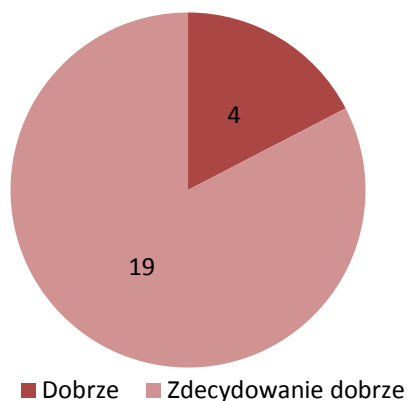
4.3. Ocena spotkań przez profesjonalistów

Trzecim źródłem danych na temat przebiegu spotkań są informacje zebrane od młodych profesjonalistów. W dedykowanej im ankiecie zostali oni poproszeni o krótką charakterystykę każdej wizyty oraz ocenę całego projektu.

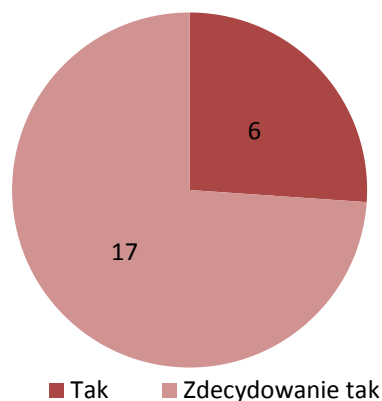
Wszyscy profesjonalści dobrze oceniają projekt w którym wzięli udział. Większość wystawiła projektowi ocenę „zdecydowanie dobrze” (Pytanie: Jak ogólnie oceniasz projekt?). Prawie wszyscy uważają, że „zdecydowanie” było to dla nich ciekawe doświadczenie (Czy udział w projekcie był ciekawy dla Ciebie?).

Wykres 22. Ocena projektu przez profesjonalistów

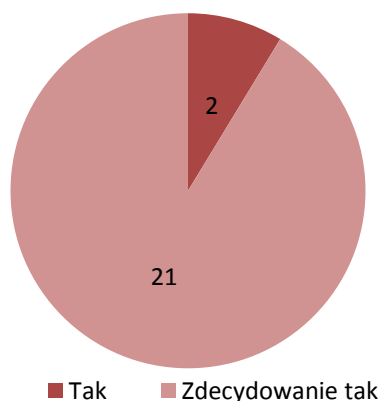
Jak ogólnie oceniasz projekt „Link do przyszłości?”

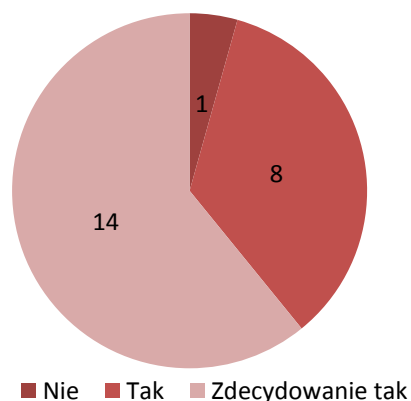
Czy uważasz, że projekt pomaga młodym ludziom w przygotowaniu do życia zawodowego?

Czy udział w projekcie był ciekawy dla Ciebie?

Czy wzięłbyś udział w takim projekcie kolejny raz?

Uwagi: Dane ze sprawozdania profesjonalisty N=23

Większość profesjonalistów jest też optymistami jeśli chodzi o oczekiwane rezultaty projektu, choć tu odpowiedzi są nieco mniej entuzjastyczne (Czy uważasz, że projekt pomaga młodym ludziom w przygotowaniu do życia zawodowego?). Pozytywną ocenę projektu potwierdza fakt, że większość profesjonalistów wyraziła chęć uczestnictwa w kolejnej odsłonie projektu.

Profesjoniści byli pozytywnie zaskoczeni **zainteresowaniem ze strony uczestników** spotkania oraz **aktywnością młodzieży na spotkaniach i poza nimi**.

Młodzież była ciekawa zarówno mojej opowieści o tym, co robiłem wcześniej zawodowo, ale również interesowało ich to, co robię w ramach 'Damycimuzyke.pl'. Byłem miło zaskoczony, ponieważ po spotkaniu jeden z uczestników zapytał mnie, czy On także mógłby dla nas ułożyć jakąś playlistę. Oczywiście z radością się zgodziłem. Dzień później playlistę Karola opublikowaliśmy na naszych stronach.

Jedno z tych spotkań, które żał że się kończyło. Młodzież bardzo ciekawiła się tematem, z którym do nich przyjechałem. Nasza rozmowa przeniosła się jeszcze na kilkanaście minut po zakończeniu spotkania oraz na wymianę maili pomiędzy mną a uczestnikami.

Warto zwrócić uwagę na to, że **wymiana doświadczeń** pomiędzy profesjonalistami a młodzieżą rozpoczęła **w trakcie spotkania miała swój ciąg dalszy po jego zakończeniu**. Młodzież wymieniła się kontaktami mailowymi z profesjonalistami, a nawet podjęła współpracę z osobą która ich odwiedziła. Żeby wzmocnić ten efekt w kolejnych edycjach projektu można pomyśleć o stworzeniu warunków do podtrzymywania kontaktu uczestników z profesjonalistami przez internet (np. przez facebook). Profesjoniści niejednokrotnie byli proszeni o pozostawienie danych kontaktowych i dostrzegają taką potrzebę.

Uczestnicy najbardziej cieszyli się z możliwości zadawania pytań i możliwości pozostania w kontakcie przez dodanie do znajomych na Facebooku. Uważam, że to strategicznie ważny kierunek zmian dla projektu - zamiast adresów email - stworzenie silnej społeczności na Facebooku. Fanpage na którym obecni byli by i profesjoniści i uczniowie

Można przypuszczać, że gdyby udało się stworzyć w Internecie miejsce do nawiązywania i podtrzymywania kontaktu online intensywność i liczba kontaktów po zakończeniu projektu jeszcze by wzrosła.

W relacjach z wyjazdów można znaleźć głosy, które zdecydowanie potwierdzają podstawowe założenia projektu – **potrzebne jest przełamywanie barier mentalnych** stojących na przeszkodzie rozwoju młodzieży z małych miejscowości.

Takie spotkanie są BARDZO potrzebne młodzieży z małych miejscowości. Odniosłam wrażenie w Świdwinie młodzież ma przede wszystkim w głowie lęk przed

bezrobociem! Oni chcą po zakończeniu edukacji mieć za co chleb kupić, co jest przerażające. W ich wieku powinni mieć ogromne marzenia i myśleć, że "sky is the limit". Myśląc o bezrobociu nie zastanawiają się co chcą robić, w czym są dobrzy tylko czy znajdę pracę za 5 lat. Dlatego te spotkania są bardzo ważne, żeby ktoś im przybliżył wizję, że warto marzyć i dążyć do realizowania swoich pasji. Że warto wykorzystywać nowe technologie, bo one są dobrym narzędziem do rozwijania biznesu, swoich pasji i promowania swoich projektów. Dają możliwości.

Widać, że dzieci są pod silnym wpływem rodziców i fajnie, że ktoś z zewnątrz z innej miejscowości może się podzielić swoim doświadczeniem. Znajomości i pochodzenie według nich determinują przyszłość! Dlatego ten program jest dobry, bo pokazują, że bez dwóch powyższych można też odnieść sukces w życiu.

Na podstawie własnych obserwacji z wizyt profesjonalistów wskazywali na szczególnie istotną rolę jaką w całym projekcie odgrywa możliwość poznania ich doświadczeń przez młodzież. Ich zdaniem wypracowana w projekcie formuła oparta na **bezpośrednim kontakcie** z osobą, która odniosła sukces jest atrakcyjna dla uczestników i w znacznie większym stopniu niż szkoła **rozbudza w młodzieży aspiracje**.

Dobrze, że projekt uwzględnia udział profesjonalistów w spotkaniach. Mam wrażenie, że do momentu gdy rozpoczynałem swoje wystąpienie młodzież traktowała spotkanie jak kolejną szkolną pogadankę jakich mieli już wiele. Uważali, ale nie była to pełna uwaga i zaangażowanie. Moment przełomowy w spotkaniu to moja opowieść o tym, co robiłem w zawodzie do tej pory. Fakt iż uprzytomniłem im, że można w życiu realizować w swojej przyszłości nawet najbardziej niespodziewane scenariusze spowodował, że dużo bardziej i lepiej przyjmowali tematykę spotkania.

Oprócz ogólnych opinii na temat projektu w relacjach profesjonalistów zawarto również szereg uwag i sugestii dotyczących konstrukcji spotkań i całego projektu.

Interesującym wątkiem, który powtórzył się w kilku relacjach była kwestia **właściwego doboru grupy docelowej spotkań pod kątem wieku uczestników**. Ze względu na łatwiejsze prowadzenie spotkań i dotarcie z przekazem do uczestników dominowała opinia, że **tego typu projekt powinien przed wszystkim obejmować grupy młodzieży licealnej**. Była ona postrzegana jako bardziej zdyscyplinowana i jednocześnie zainteresowana tematyką spotkania niż uczniowie gimnazjum ze względu na czekające ich w najbliższej przyszłości ważne decyzje życiowe. Jak napisał jeden z profesjonalistów w swej relacji:

Te spotkania (z licealistami) mają zupełnie inną jakość merytoryczną. Licealiści w swoim zaciekawieniu tematem skupiają się przede wszystkim na tych aspektach, które rzeczywiście lada moment mogą im się przydać w lepszym wybieraniu kierunku studiów i swojej zawodowej przyszłości.

Z drugiej jednak strony pojawiły się również głosy wskazujące na **wartość jaką mają dla młodzieży gimnazjalnej** - mogą jej uświadomić, że na tym etapie życia podejmowane przez nie kroki mogą mieć swoje konsekwencje dla ich kariery zawodowej.

Uważam, że takie spotkanie było wartościowe, przede wszystkim dlatego, że osoby, z którymi się spotkałam nie miały jeszcze świadomości tego, że kroki, które teraz podejmują wpływają na kształtowanie ich początków ścieżki zawodowej

Aby jednak spotkanie z gimnazjalistami spełniło założone cele, a jednocześnie zainteresowało uczestników wymagane jest **niecو inne podejście do przekazywania wiedzy niż w przypadku grup licealnych**. Jak zauważył jeden z profesjonalistów:

Ogólnie grupy gimnazjalne bardziej zainteresowane są ciekawostkami z bycia radiowcem aniżeli konkretnymi pomysłami na to, co zrobić i jak, by w przyszłości móc pójść podobną drogą.

Druga omawiana przez profesjonalistów kwestia dotycząca zróżnicowania młodzieży w projekcie związana jest **rodzajem instytucji organizującej spotkanie**. Za szczególnie trudne spotkania uznane zostały wyjazdy do Ochotniczych Hufców Pracy. Owa trudność polegała na specyficznym profilu uczestników - była to młodzież z problemami wychowawczymi i pochodząca ze zmarginalizowanych środowisk o bardzo niskich aspiracjach zawodowych. Jak stwierdził jeden z profesjonalistów:

Poza małymi wyjątkami młodzież nie wykazywała wielkiego zainteresowania nowymi zawodami, chłopcy przyuczający się do zawodu mechanika nie wyobrażali siebie w innych zawodach, dziewczęta zaś nakierowane były na dobre zamążpójście niż na jakąkolwiek pracę.

W tym konkretnym przypadku, aby wzbudzić zainteresowanie prezentacją osoba prowadząca spotkanie zmuszona była do dokonania ad hoc zmian w uprzednio przygotowanymi wystąpieniu, gdyż jak sama przyznała: *moja prezentacja jest raczej dedykowana dla osób, które chcą iść na studia albo otworzyć własny biznes*. Nie była to sytuacja wyjątkowa w skali wszystkich spotkań z podopiecznymi Ochotniczych Hufców Pracy. Podobne odczucia na temat młodzieży z OHP i samego przebiegu spotkania mieli również inni profesjonalści, którzy odwiedzili tego typu placówki.

Z podobnym problemem, polegającym na konieczności przełamania u uczestników istniejących uprzednio bardzo silnych przekonań na temat własnej przyszłości spotkali się ci z profesjonalistów, którzy prowadzili **spotkanie z młodzieżą ze szkół profilowanych** (np. techników) *gdzie wszyscy już wybrali sobie zawód i nikt nie zadawał sobie pytania co robić po skończeniu edukacji, tylko było dla nich oczywiste że będą pracować jako leśnicy*.

W kontekście kolejnych edycji projektu **warto zatem przemyśleć kwestie wprowadzenia wariantów scenariusza spotkań w zależności od grupy odbiorców** (młodzież licealna, gimnazjalna, uczniowie szkół zawodowych, uczniowie szkół profilowanych).

5. REZULTATY PROJEKTU - WPŁYW NA MŁODZIEŻ

Ocena wpływu projektu na uczestników w oparciu o przeprowadzone badania jest trudnym zadaniem. Dysponujemy tylko deklaracjami uczestników z ankiet wypełnianych na koniec spotkania oraz karteczkami z inspiracjami zapisanymi przez młodzież w trakcie ćwiczenia "Zainspirowało mnie...".

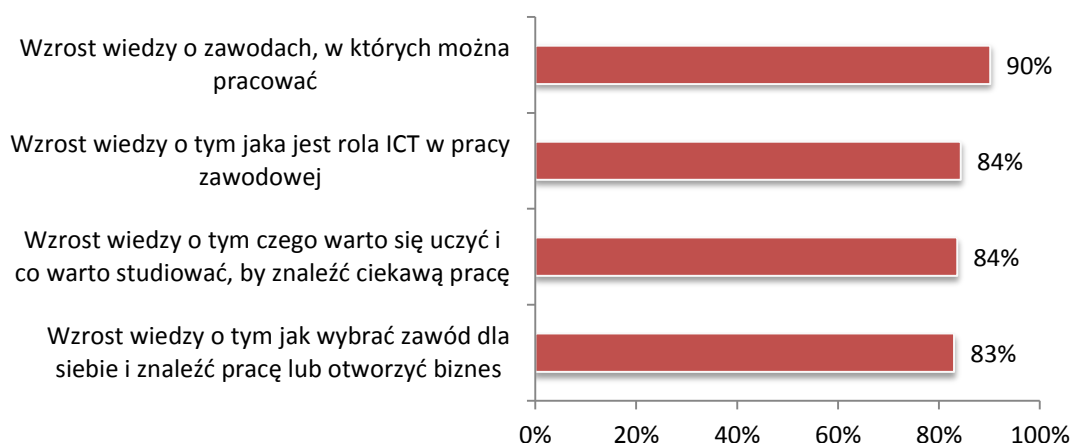
Na tej podstawie możemy wnioskować jedynie o tym, jakie wrażenie zrobił projekt na młodych i jak oni sami oceniają jego wpływ: czy czują, że wzrosła ich wiedza i orientacja na rynku pracy oraz czy czują się w jakiś sposób zainspirowani. Trudno natomiast ocenić czy spotkanie pozostawi w młodzieży trwałe ślady, czy wpłynie na ich wybory życiowe, kontynuację edukacji, wybór kierunku kształcenia, motywację do kształcenia, planowanie życia zawodowego itp.

W ankietach ewaluacyjnych poproszono uczestników spotkań wprost o ocenę, czy udział w projekcie przyczynił się do wzrostu ich wiedzy o:

- zawodach, w których można pracować,
- kierunkach kształcenia, które warto podjąć by znaleźć ciekawą pracę,
- tym, jak wybrać dla siebie zawód, znaleźć pracę, otworzyć biznes,
- roli technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej.

Odpowiedzi udzielone w ankiecie przez 5200 uczestników projektu, wskazują, że **projekt jest skuteczny w dostarczaniu wiedzy na temat rynku pracy i poszerzaniu horyzontów zawodowych.**

Wykres 23. Jak uczestnicy oceniają wzrost swojej wiedzy?

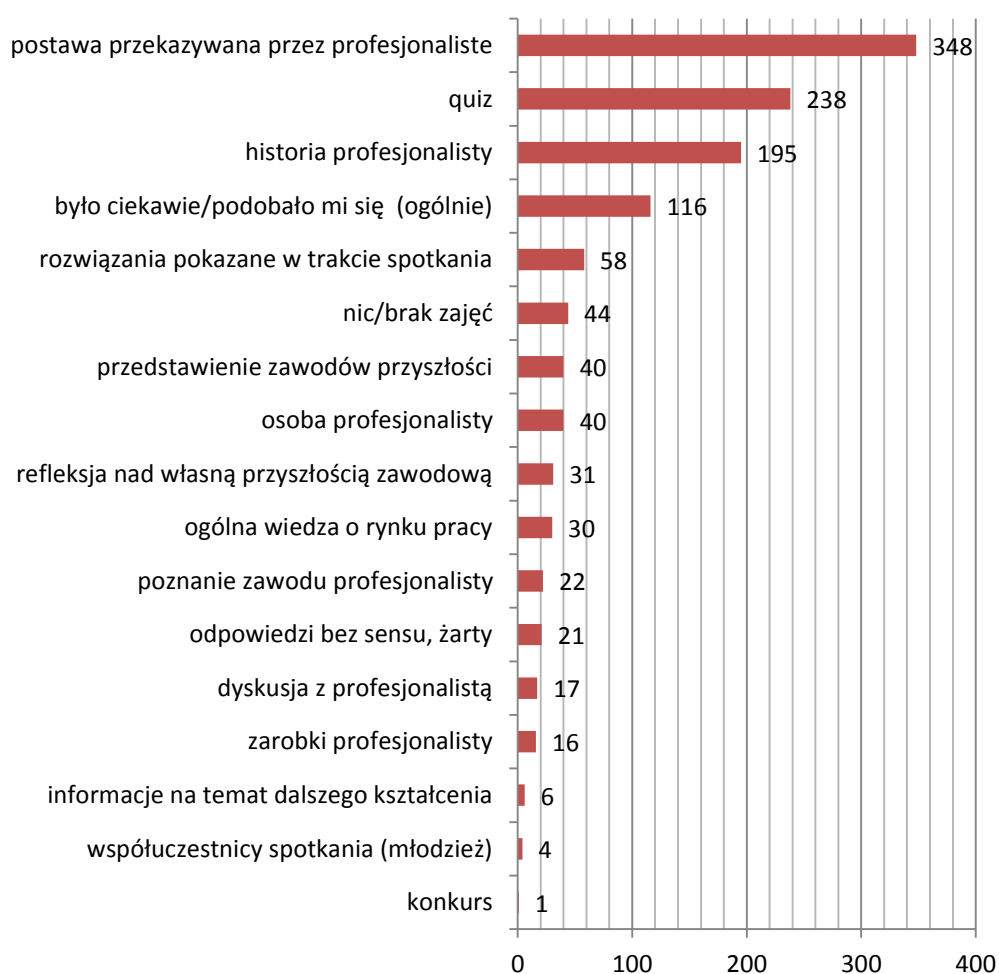
Pytanie: Czy dzięki spotkaniu wiesz więcej o...? Respondenci mogli wybrać odpowiedzi „tak” lub „nie”. Wykres przedstawia % odpowiedzi „tak”. N=5200.

Niemal wszyscy uczestnicy projektu (90%) uznali, że spotkanie z profesjonalistą przyczyniło się do wzrostu ich wiedzy o zawodach, w których można pracować. Niewiele mniejszy odsetek osób (84%) był zdania, że dzięki udziałowi w projekcie zwiększyła się ich wiedza

na temat roli technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej, o tym czego warto się uczyć i co warto studiować, by znaleźć ciekawą pracę (84%) oraz jak wybrać zawód dla siebie i znaleźć pracę lub otworzyć biznes (83 proc.).

Odpowiedzi na pytania ankiety sugerują, że głównym rezultatem projektu jest **wzrost wiedzy** młodzieży. Nieco inny obraz wpływu spotkania na młodzież wyłania się z analizy karteczek zebranych w trakcie ćwiczenia „Zainspirowało mnie...”. W trakcie tego ćwiczenia organizator prosił uczestników, by każdy anonimowo napisał na karteczce coś, co najbardziej zainspirowało go podczas spotkania. Odpowiedzi młodych wskazują, że **projekt oddziałuje mocno na emocje i wyobraźnię**.

Wykres 24. Co zainspirowało uczestników podczas spotkania?

Uwagi: Na podstawie karteczek z inspiracjami N=1117

Z przeglądu treści karteczek wynika, że najczęściej uczestników **inspirowała postawa profesjonalisty**. Postawę tę można określić jako **połączenie amerykańskiego mitu „self-made man” z romantyczną wizją sukcesu, który osiąga się dzięki wierności swojej pasji**.

Wykres 25. Jaką postawę przekazują profesjonalści uczestnikom? (karteczki z inspiracjami)

Uwagi: Analiza na podstawie karteczek z inspiracjami zakodowanych jako „postawa przekazywana przez profesjonalistę” N=348. Odpowiedzi kodowane przez badacza. Wielkość czcionki jest proporcjonalna do liczby odpowiedzi (nieliniowo).

Przykład profesjonalisty wydaje się mówić młodym: „wasz los jest w waszych rękach, każdy może osiągnąć sukces, trzeba tylko wierzyć w siebie, bardzo chcieć, dążyć do celu, ciężko pracować i nie poddawać się”. To podstawowe wartości mitu „**self-made man**” - obietnica, że każdy, niezależnie od pochodzenia, pozycji społecznej czy miejsca zamieszkania może osiągnąć sukces zawodowy. Ten przekaz ma duże znaczenie dla budowania w młodości poczucia sprawczości (*empowerment*) i wiary w siebie.

Przykład profesjonalisty wydaje się ponadto radzić młodym jak wybrać ścieżkę zawodową: „żeby osiągnąć sukces trzeba mieć marzenia, robić to co się lubi, odkryć swoje mocne strony, rozwijać swoje pasje i podążać za swoimi zainteresowaniami, tylko wtedy praca będzie dawać satysfakcję, nie należy przy tym kierować się pieniędzmi, czasem trzeba wręcz być odważnym i zaryzykować, podjąć własną decyzję wbrew opinii innych”. Ten zespół wartości można nazwać „**romantyczną wizją sukcesu, który osiąga się dzięki wierności swojej pasji**”. Można oczekiwać, że wpłynie on na motywację młodych, zachęci do myślenia o przyszłości i bardziej świadomego wyboru swojej ścieżki zawodowej. Z drugiej strony warto zwrócić uwagę, że jest to jednocześnie zachęta do tego by ufać przede wszystkim swojej intuicji, być wiernym swojej pasji i kierować się raczej „sercem” niż rozsądkiem, analizą trendów i uwarunkowaniami rynku pracy. Sukces oznacza tu przede wszystkim samorealizację (rozwijanie pasji) a nie posiadanie bezpiecznego i stabilnego miejsca pracy. Karteczki z inspiracjami nie są materiałem, z którego można wyciągać daleko idące wnioski. Warto się jednak zastanowić, w jakim stopniu postawa przekazywana przez profesjonalistów zgodna jest z zachęcaniem młodości do celowego i racjonalnego planowania swojej ścieżki zawodowej. Wydaje się, że przekazywana w tej chwili postawa profesjonalisty jest bardziej „romantyczna” niż „rozwważna”. Pierwiastek „romantyczny” oraz motyw „self-made man” są w opowieści profesjonalisty bardzo ważne i potrzebne – poruszają emocje młodości. Emocje te warto jednak tak ukierunkować, by dać młodym motywację do świadomego i rozważnego wyboru ścieżki zawodowej. Być może profesjonalisci powinni zatem bardziej podkreślać, że w ich przypadku wybór zawodu wynikał zarówno z indywidualnej pasji i zainteresowań jak i z realistycznego spojrzenia na potrzeby rynku pracy.

Wiele spisanych „inspiracji” można zgrupować w kategorii „**historia profesjonalisty**”. Młodzi często odpowiadali, że zainspirowała ich historia, opowieść lub prezentacja zaproszonego gościa. W historiach profesjonalistów wrażenie na młodych robił ich sukces, osiągnięcia, podróże, marzenia i pomysły.

Oprócz postawy i historii profesjonalisty wiele inspiracji przyniósł **quiz dotyczący rynku pracy**. Quiz był elementem spotkania, który niósł najwięcej usystematyzowanej, faktograficznej wiedzy. Fakt, że pojawiał się często jako źródło inspiracji potwierdza wcześniejszy wniosek, że spotkania realnie zwiększają wiedzę uczestników.

spotkać. Łącznie we wszystkich 220 badanych grupach uczestnicy wymienili ponad 200 zawodów.

Wykres 28. Ranking zawodów z których przedstawicielami młodzież chciałaby się spotkać w przyszłości

Pozycja w rankingu	Zawód	Odsetek grup w których wymieniono dany zawód
1	informatyk, programista	38%
2	lekarz	38%
3	prawnik (adwokat, prokurator, sędzia)	28%
4	psycholog	26%
5	aktor	21%
6	dziennikarz, redaktor gazety, reporter, publicysta	19%
7	sportowiec (piłkarz, siatkarz, koszykarz)	18%
8	architekt	18%
9	fotograf	16%
10	ekonomista	15%
11	policjant	15%
12	modelka	14%
13	kucharz	13%
14	inżynier	12%
15	żołnierz	11%
16	mechanik	11%
17	weterynarz	10%
18	logistyk	8%
19	piosenkarz, wokalista	8%
20	pedagog	7%
21	fryzjer	7%
22	przedstawiciel handlowy	7%
23	hotelarz	6%
24	kosmetyczka	6%
25	projektant mody	6%
26	reżyser	6%
27	stylista	6%
28	dietetyk	6%
29	farmaceutą, aptekarz	6%
30	pisarz	6%
31	rezydent	5%
32	księgowy	5%
33	murarz	5%
34	tester gier i programów komputerowych	5%
35	grafik komputerowy	5%

Pytanie: Czy chciałbyś w przyszłości spotkać się z przedstawicielką/em innego zawodu? Jakim? Uwaga: % nie mówią odsetku odpowiedzi respondentów, ale o odsetku grup, w których co najmniej raz został wymieniony dany zawód. Wytłuszczoną czcionką zaznaczono „zawody przyszłości”

Ranking zawodów, którymi interesuje się młodzież otwiera informatyk/programista (38% grup). Popularność tego zawodu można chyba przypisać wpływowi projektu, który koncentruje się na ICT. W pierwszej trójce mieści się również lekarz (38%) i prawnik (28%) –

ich popularność wiązać trzeba raczej z ich prestiżem społecznym niż oddziaływaniem projektu⁵.

Pośród wymienianych przez młodzież zawodów można znaleźć **„zawody przyszłości”** (wg listy opracowanej przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych): informatyk, lekarz, psycholog, kucharz, mechanik, weterynarz, logistyk, kosmetyczka, stylistka, dietetyk, farmaceuta, rezydent, księgowy. Obecność na tej liście mniej znanych i popularnych zawodów takich jak np. logistyk, dietetyk czy rezydent to prawdopodobnie **zasługa ćwiczenia „Mógłbym być...”**.

Należy jednak zwrócić uwagę, że większość wymienianych zawodów nie są to „zawody przyszłości”. Młodzi często wymieniali **„zawody marzeń”** (atrakcyjne ze względu na możliwość samorealizacji, ale nie znajdujące się na liście zawodów przyszłości) takie jak: aktor, dziennikarz, sportowiec, modelka, piosenkarz, fotograf, projektant mody, reżyser, pisarz. Wymieniali również **zawody powszechnie uznawane za prestiżowe** takie jak prawnik, architekt czy ekonomista oraz **zawody dobrze znane** (można powiedzieć tradycyjne), np. policjant, żołnierz, pedagog (nauczyciel), fryzjer, murarz.

W tym kontekście nabiera znaczenia dyskutowana wcześniej postawa profesjonalisty. Jak widać młodzi często interesują się „zawodami marzeń” i „zawodami prestiżowymi”. Wydaje się, że postawa profesjonalistów popycha ich raczej w kierunku tych zawodów („spełnij marzenia”, „podążaj za pasją”) niż do zainteresowania się „zawodami przyszłości”. Z tego względu tym ważniejsze wydaje się powiązanie przekazywanej przez profesjonalistę postawy („self-made man”, „romantyczna wizja sukcesu”) z „zawodami przyszłości”. „Zawody przyszłości” są dla młodych nowe, nieznanne, niezrozumiałe. Trudno, by młodzież o nich marzyła - to naturalne, że młodzi chcą być aktorem, sportowcem itp. Ważne, by przybliżyć młodzieży „zawody przyszłości” w taki sposób, by stały się ich „zawodami marzeń”.

W dyskusji wpływu profesjonalistów na horyzonty i wybory zawodowe młodych warto przyjrzeć się temu, jakie zawody reprezentowały zaproszone do współpracy osoby. W tym celu przeanalizowaliśmy opisy profesjonalistów znajdujące się na stronie internetowej projektu i staraliśmy się odczytać z nich jakie zawody wykonują. Nie jest to łatwe, ponieważ profesjonalści to osoby wszechstronne, często wykonują różne zawody, a ich doświadczenia i umiejętności często nie mieszczą się wąskiej kategorii „zawodu” (np. działalność w kole naukowym, działalność społeczna, przedsiębiorca internetowy). Ponadto nawet profesjonalści wykonujący bardziej tradycyjne zawody (np. nauczyciel) dobierani byli tak, by w swojej pracy byli związani z branżą ICT lub by ICT odgrywały w ich pracy ważną rolę. Pamiętając o tych zastrzeżeniach analizę tę można potraktować jako próbę rekonstrukcji komunikatu na temat promowanych przez profesjonalistów zawodów. Z punktu widzenia celów projektu ważne by komunikat ten był czytelny i pokazywał młodym jasną ścieżkę kariery.

⁵ Patrz. *Prestiż zawodów. Komunikat z badań*. Centrum Badania Opinii Społecznej, Warszawa 2009

Po zestawieniu kompetencji profesjonalistów z listą „zawodów przyszłości” FISE można zauważyć, że choć wszyscy profesjonaliści są ludźmi sukcesu i są związani z branżą ICT, to jednak niektóre z ich ról zawodowych nie pokrywają się z listą „zawodów przyszłości” FISE (np.: dziennikarz, aktywista społeczny, nauczycielka, menedżer). Częściowo wynika to zapewne z niedoskonałości listy stworzonej przez FISE (nie uwzględnia ona np. roli „przedsiębiorcy internetowego”). Z punktu widzenia uczestnika może to jednak powodować pewne wrażenie niespójności.

Warto przy okazji zauważyć, że niemal wszystkie zawody wykonywane przez profesjonalistów należą do tzw. „rdzenia klasy kreatywnej”⁶, wymagają wyższego wykształcenia (wszyscy pracujący w projekcie profesjonaliści mają wyższe wykształcenie lub studium), a ich wykonywanie często wiąże się z pracą w dużym mieście. Profesjonaliści prezentują w ten sposób zawężoną wizję sukcesu zawodowego. Wydaje się, że dla części młodych uczestniczących w spotkaniach scenariusze zawodowe prezentowane przez profesjonalistów mogą być trudno dostępne, zbyt ambitne lub nieatrakcyjne. Być może warto rozszerzyć listę profesjonalistów o łatwiej dostępne „zawody przyszłości” takie jak np.: ratownik medyczny, specjalista ds. logistyki, kucharz, agent ubezpieczeniowy itp.

Wykres 29. Zestawienie zawodów profesjonalistów i „zawodów przyszłości”

ZAWODY PRZYSZŁOŚCI							
projektant aplikacji sieciowych i multimediiów	DM	KK	ŁA	PS			
animator kultury / czasu wolnego	JJ	MJ	WS				
coach	MJ						
copywriter	JC						
programista	PH						
projektant stron internetowych (webmaster)	KA						
administrator sieci informatycznej	KO						
specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych i turystycznych	JJ						

INNE ZAWODY							
przedsiębiorca internetowy	KS	KSt	DM	KK	PH	KS	ŁP
aktywista społeczny	JJ	KS	MJ	MW	PH	WS	
dziennikarz, redaktor	ŁP	MN	PL				
grafik	JJ	KA					
specjalista ds. marketingu i promocji	PH	PS					
menedżer	IK	RF					
nauczycielka	AD						
specjalista HR	MJ						

Uwagi: Na podstawie biografii profesjonalistów na stronie www oraz listy zawodów przyszłości. Profesjonaliści oznaczeni są inicjałami. Profesjonalista mógł pełnić kilka ról zawodowych.

⁶ Florida, R. (2010). Narodziny klasy kreatywnej. Narodowe Centrum Kultury.

Podsumowując wpływ osoby profesjonalistów na młodzież warto wziąć pod rozwagę kilka pytań. Z analizy „inspiracji” wynika, że profesjonaliści robią na młodzieży wrażenie i dostarczają potrzebnych jej wzorów. Można się jednak zastanawiać, jak dobrze ten niewątpliwie pozytywny przekaz odpowiada sytuacji młodzieży uczestniczącej w spotkaniach i jej życiowym scenariuszom. Czy przedstawiana im wizja sukcesu zawodowego jest dla nich najbardziej odpowiednia? Czy kieruje ich zainteresowanie w stronę „zawodów przyszłości”? Czy młodzież powinna aspirować przede wszystkim do samorealizacji czy myśleć również o swoim bezpieczeństwie na rynku pracy? Osobowość profesjonality jest sprawą indywidualną i w projekcie takim jak „Link...” trudno mieć pełną kontrolę nad przekazem, który trafia do młodzieży. Z pewnością jednak na przekazywane postawy i wzorce duży wpływ ma sam dobór profesjonalistów. Wybierając ich warto więc zastanowić się: czy profesjonaliści faktycznie rozpoczęli swoją ścieżkę zawodową z nieuprzywilejowanej pozycji? Jak wyglądał kapitał ekonomiczny, kulturowy, społeczny, symboliczny rodzin z których pochodzą? Czy ich życie faktycznie oferuje realny scenariusz z punktu widzenia młodzieży do której adresowane są spotkania (np. developer mobilnych aplikacji, który ukończył politechnikę w Warszawie idąc w ślady ojca inżyniera może nie dostarczać realnego scenariusza młodzieży w trakcie spotkania w szkole zawodowej)?

Na zakończenie analizy rezultatów projektu warto zauważyć, że choć część opisanych powyżej rezultatów nie była uwzględniona w pierwotnych założeniach pierwszej edycji projektu (np. znaczenie postawy profesjonality), to w założeniach drugiej edycji (opisanych we wniosku grantowym) są już one obecne. Wydaje się, że w trakcie realizacji projekt dojrzał i zyskał większą świadomość swojego oddziaływania. W nowej edycji projektu wśród celów pojawiają się już rezultaty takie jak: motywowanie do nauki i działania, poszerzanie horyzontów, pokazanie pozafinansowych mierników sukcesu zawodowego, umacnianie przekonania, że można robić to co się lubi itp. Dane dostępne z pierwszej edycji projektu nie są jednak wystarczające, by bardziej precyzyjnie określić w jakim stopniu te cele zostały osiągnięte już w tej edycji projektu.

6. REKOMENDACJE

Poniższe rekomendacje mają wstępny charakter i wymagają dyskusji z zespołem projektu.

- Projekt ma trafiać do młodzieży z obszarów defaworyzowanych, potencjalnie zagrożonej bezrobociem. W tym celu stosowano kryterium doboru miejscowości poniżej 20 tysięcy mieszkańców. Dzięki temu trzy czwarte spotkań (74%) odbyło się w powiatach, w których bezrobocie jest wyższe niż średnia w Polsce. Aby poprawić ten wskaźnik **można stworzyć listę „miejscowości priorytetowych” ze względu na zapotrzebowanie na działania wspierające zatrudnienie** (na podstawie danych GUS, m.in. stopy bezrobocia, bezrobocia wśród młodzieży). Miejscowościom znajdującym się u góry rankingu warto poświęcić więcej uwagi na etapie promocji projektu – np. kierować informację bezpośrednio do bibliotek i szkół, wystać przypomnienie o projekcie, przygotować papierowy list z zaproszeniem itp.

- Większość organizatorów poprowadziła jedno spotkanie, nieliczni dwa lub trzy spotkania. Z pytań otwartych wynika, że dla niektórych organizatorów nie było jasne, że mogą zorganizować kilka spotkań. Warto zadbać o bardziej czytelną informację na etapie promocji projektu.
- W niektórych miejscowościach spotkania organizowało kilka różnych instytucji (np. biblioteka i szkoła). **Pomysł zorganizowania spotkania może być skutecznie promowany przez lokalne instytucje.** Warto do tego zachęcać organizatorów, którzy zgłaszają się do projektu.
- „Link do przyszłości” w praktyce okazał się projektem skierowanym przede wszystkim do gimnazjalistów (w tym z młodszych klas), a w mniejszym stopniu do uczniów szkół średnich. Prawdopodobnie organizatorzy zapraszali na spotkania raczej młodzież gimnazjalną niż uczniów szkół średnich, ponieważ licea i technika znajdują się w większych miejscowościach. Niektórzy organizatorzy i profesjonaliści uważają, że spotkanie było za trudne dla młodzieży gimnazjalnej lub w inny sposób niedopasowane do potrzeb i możliwości uczestników. Warto wobec tego rozważyć **stworzenie kilku wariantów scenariusza i ćwiczeń dostosowanych do wieku i etapu edukacji uczestników** np. dla szkół średnich i gimnazjum (ale też dla szkoły zawodowej, dla liceum profilowanego). Warto zastanowić się jaka wiedza i inspiracja może najbardziej wpłynąć na gimnazjalistę a jaka potrzebna jest licealiście⁷. Wprowadzenie kilku rodzajów spotkań nie powinno stanowić problemu dla organizatorów, ponieważ większość spotkań odbywała się w grupach jednorodnych (wyraźna przewaga gimnazjalistów lub uczniów szkół średnich).
- Jedna trzecia spotkań odbyła się w grupach większych niż przewidziano w scenariuszu. Organizatorzy narzekali, że grupy były za duże, że scenariusz był niedopasowany do dużej grupy, mają problem ze znalezieniem dużej sali, a jednocześnie, że nie wszyscy mogli wziąć udział w spotkaniu. Być może warto **stworzyć organizatorom warunki do prowadzenia kilku spotkań w jednym terminie i zachęcać ich do dzielenia dużych grup na mniejsze.**
- Spotkanie jest zaplanowane na 90 minut (dwie godziny lekcyjne). Zdaniem niektórych uczestników i organizatorów to za krótko. Można **zasugerować organizatorom, że mogą dostosować scenariusz do swoich potrzeb i możliwości**, np. jeśli mają więcej czasu (nie muszą zmieścić się w dwóch lekcjach) mogą wydłużyć spotkanie z profesjonalistą.
- Organizatorzy zwracali uwagę, że: zgoda na przetwarzanie wizerunku jest zbyt zawiła. Chcieliby otrzymywać gotowe materiały promocyjne, ponieważ ich przygotowanie na spotkanie jest trudne (np. problemy z formatem plików) i ostatecznie są mało atrakcyjne dla młodzieży („[lepiej] by miały one formę ciekawej, kolorowej ulotki, bądź notesu czy kalendarzyka).

⁷ Por. np. Doradztwo zawodowe, Podręcznik dla pracowników bibliotek działających na lokalnym rynku pracy, Grażyna Kobińska, wyd. FISE, 2012, str.20

- Warto **stworzyć warunki dla podtrzymania kontaktu młodych z profesjonalistą**. Zastanowić się jak ułatwić kolejny krok tym uczestnikom, którzy zainspirują się spotkaniem. Można pomyśleć o stworzeniu warunków do podtrzymywania kontaktu uczestników z profesjonalistami przez internet (np. przez facebook). Można poprosić profesjonalistów, by zachęcali uczniów do kontaktu oraz wynagradzać profesjonalistów za utrzymywanie relacji. Z relacji profesjonalistów wynika, niektórzy z nich utrzymywali kontakt z uczestnikami po spotkaniu. Wydaje się, że jest to dobry kierunek rozwoju projektu.
- Analiza „inspiracji” pokazała, że spotkania oddziałują nie tylko na wiedzę, ale również na emocje, wyobraźnię i postawy uczestników. W tej chwili kształtowanie postaw uczestników nie jest ujęte w celach projektu. Warto **dodać kształtowanie postaw jako ważny cel projektu oraz przemyśleć konstrukcję projektu pod kątem realizacji tego celu**.
- Postawa przekazywana przez profesjonalistów zachęca do wyboru zawodu pod kątem samorealizacji. **Dobierając profesjonalistów** oraz przygotowując ich do spotkań warto **zadbać o to, by ich przykład zachęcał młodych również do zainteresowania „zawodami przyszłości” i perspektywami zawodu na rynku pracy**.
- Wśród zawodów, którymi interesuje się młodzież znaleźć można „zawody przyszłości” (np. mediator), ale również „zawody prestiżowe” (np. prawnik) oraz „zawody marzeń” (np. aktor), dla których prognozy nie są tak pomyślne. **Dobór profesjonalistów powinien inspirować młodzież do zainteresowania się „zawodami przyszłości”**. Ważne by przybliżyć młodym „zawody przyszłości” jako zawody, o których można marzyć i z pasją je wykonywać.
- Nie wszyscy zaproszeni do współpracy profesjonalisci reprezentują „zawody przyszłości”. Osoba profesjonalisty ma dużą siłę inspirowania. Jeśli chcemy rozbudzić w młodych autentyczne zainteresowanie zawodami przyszłości warto by profesjonalisci je reprezentowali.
- Profesjonalisci reprezentują tylko zawody przyszłości należące do „rdzenia klasy kreatywnej”, wymagające wyższego wykształcenia lub dużego kapitału kulturowego (np. projektant aplikacji sieciowych, animator kultury). Nie dla wszystkich młodych są to zawody dostępne. Jednocześnie wiele łatwiej dostępnych zawodów przyszłości nie jest reprezentowanych (np. ratownik medyczny, specjalista ds. logistyki, kucharz). **Listę profesjonalistów warto uzupełnić o osoby, które reprezentują zawody łatwiej dostępne, ale również wykonują je z pasją i traktują jako sukces zawodowy. Warto też zastanowić się, czy osoby z listy profesjonalistów startowały z podobnej pozycji jak młodzież z grupy docelowej, czy nie dzieli ich zbyt duży dystans klasowy (Czy pochodzą z małych miejscowości? Jakie było wykształcenie i kapitał kulturowy ich rodziców? Czy rodzice byli zamożni?). Profesjonalisci startujący z pozycji nieuprzywilejowanych mogą być bardziej wiarygodni**.

7. REKOMENDACJE METODOLOGICZNE

Kwestionariusz dla młodzieży:

- Dodać pytanie o wielkość miejscowości zamieszkania (lub wielkość miejscowości, w której mieszkają rodzice). Można będzie sprawdzić jaki odsetek młodzieży faktycznie odpowiada założeniom projektu (czy to młodzież z małych miejscowości?). Opcjonalnie można poprosić o nazwę miejscowości drukowanymi literami (by stworzyć pełniejszą statystyczną charakterystykę miejscowości, z których pochodzą uczestnicy, por. str.14).
- W tej chwili nie wiemy czy w spotkaniach uczestniczyli gimnazjaliści z trzeciej klasy czy może również z klasy pierwszej i drugiej. Być może warto zamiast pytać o wiek w przedziałach (mniej niż 16, 16-19, 20-24, więcej niż 24), zapytać o klasę lub o dokładny wiek uczestnika.
- Ocena spotkania i jego elementów na skali „dobrze – źle” dała przyniosła bardzo mało zróżnicowane odpowiedzi. Odpowiedź „źle” jest bardzo krytyczna i mało kto ją zaznaczał. Bardziej zróżnicowane oceny można by uzyskać stosując np. szkolną skalę ocen od 1 do 5 – uczniowie są przyzwyczajeni do stosowania tej skali. Skala „dobrze-źle” jest wygodna dla uczestnika i organizatora, który odsyła. Warto się jednak zastanowić jak zorganizować realizację badania by otrzymać bardziej precyzyjny pomiar.
- Ankiety młodzieży są odsyłane przez organizatorów w postaci zagregowanej poprzez formularz online. Ogranicza to bardzo możliwość analizy. Z punktu widzenia badań ewaluacyjnych lepszym rozwiązaniem byłoby, gdyby organizator odsyłał ankiety do FRSI razem z karteczkami z inspiracjami w kopercie oznaczonej numerem identyfikacyjnym spotkania. Warto przygotować dla organizatorów instrukcję (ankiety z każdego spotkania do osobnej koperty, kopertę oznacz numerem identyfikacyjnym spotkania nadawanym przy zgłoszeniu, na odwrocie podaj dane nadawcy, dołącz karteczki itp.
- Do ankiety należałoby dodać wskaźniki rezultatów, które oprócz wiedzy uchwycą wpływ projektu na emocje, wyobraźnię i postawy uczestników.

Kwestionariusz dla organizatora:

- Dodać pytanie o miejsce spotkania. Czy była to sala w szkole, czy biblioteka? A może inna sala? Jako miejsce spotkania preferujemy biblioteki. Ale biblioteki nie zawsze organizują spotkania u siebie. Gdzie zatem faktycznie odbywają się spotkania?
- Zmienna P11. W formularzu online organizator wpisuje tylko odpowiedzi „dobrze”. Nie wiemy w ilu ankietach była odpowiedź „źle”, a w ilu brak odpowiedzi. Jeśli przyrównujemy liczbę odpowiedzi „dobrze” do liczby wszystkich odpowiedzi możemy zaniżyć wskaźniki.

- Niektórzy organizatorzy nie wypełnili części sprawozdania, w których pytamy ich o opinie. Niektórzy wypełnili tę część powtórnie, przy okazji realizacji kolejnego projektu. W ankiecie do organizatora część pytań dotyczy spotkania (te mogą być zadawane po każdym spotkaniu) a część ogólnej oceny projektu (na te organizator powinien odpowiadać raczej tylko raz). W rezultacie opinię niektórych organizatorów liczymy kilkakrotnie, a opinii innych nie znamy wcale. Być może warto rozdzielić pytania dotyczące spotkania (te zadajemy po każdym spotkaniu) oraz o opinię organizatora na temat projektu (o te można pytać w odrębnej ankiecie na koniec projektu).
- Pytamy organizatorów „Czy ten projekt odpowiada na potrzeby występujące w Twojej społeczności?”. To sformułowanie dość ogólnie nawiązuje do celów projektu – wydaje się, że część organizatorów może nie widzi związku między spotkaniami a „potrzebami społeczności”. Być może lepiej zapytać „czy projekt odpowiada na potrzeby młodzieży” lub jeszcze konkretniej „czy (zdaniem organizatora) projekt zwiększa szanse młodych na rynku pracy”.
- Jeżeli organizator prowadzi kilka spotkań jedno po drugim ważne by sprawozdawał je jako kilka spotkań, a nie jedno spotkanie z bardzo dużą grupą uczestników. Należy zwrócić na to uwagę w instrukcji dla organizatorów.

Kwestionariusz dla profesjonalisty:

- Nazwa organizatora spotkania. Zmienna bezużyteczna z punktu widzenia analiz. Niektórzy profesjonalści podają nazwę organizacji, inni imię i nazwisko konkretnej osoby. Aby wykorzystać dane w analizach trzeba doprecyzować pytanie.
- Z punktu widzenia użyteczności danych dla analiz warto zastąpić (tam gdzie to możliwe) otwarte pytania tekstowe listami rozwijanymi.
- Miejscowość, w której odbywało się spotkanie. Zamiast otwartego pytania lepiej zrobić listę rozwijaną na podstawie klasyfikacji terytorialnej GUS (hierarchicznie: województwo, powiat, gmina, miejscowość). W tej chwili dane są wpisywane z błędami i bardzo trudno jest wykorzystać je w analizach.
- Data. Profesjonalści wpisują datę w różnych formatach.

8. ANEKS. KWESTIONARIUSZE WYKORZYSTANE W BADANIU

8.1. Ankieta dla uczestników

ANKIETA DLA UCZESTNIKÓW SPOTKANIA

Prosimy o zaznaczenie wybranej odpowiedzi obwódko

1. Jak ogólnie oceniasz spotkanie? Dobrze / Źle

2. Co Twoim zdaniem było największą wadą, a co zaletą spotkania?

a) Wady

b) Zalety

3. Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania?

a) Rozgrzewka "Mogłabym / mógłbym być..." Dobrze / Źle

b) Quiz wiedzy o aktualnej sytuacji i trendach na rynku pracy Dobrze / Źle

c) Młody profesjonalista – prezentacja Dobrze / Źle

d) Młody profesjonalista—pytania i dyskusja Dobrze / Źle

e) Materiały dla uczestników spotkania Dobrze / Źle

f) Konkurs na najlepszą relację ze spotkania z lokalnym młodym profesjonalistą Dobrze / Źle

4. Czy dzięki spotkaniu wiesz więcej ...

a) ... o różnych zawodach, w których można pracować? Tak / Nie

b) ... o tym czego warto się uczyć i co warto studiować, by znaleźć ciekawą pracę? Tak / Nie

c) ... o tym jak wybrać zawód dla siebie i znaleźć pracę lub otworzyć własny biznes? Tak / Nie

d) ... o tym jaka jest rola technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej? Tak / Nie

5. Czy chciał(a)byś w przyszłości spotkać się z przedstawicielką/em innego zawodu? Tak / Nie

Jakim?

6. Masz... a) ...mniej niż 16 lat b) ...16-19 lat c) ...20-24 lata d) ...więcej niż 24 lata

7. Jesteś uczniem...

a) ...szkoły podstawowej b) ...gimnazjum c) ...szkoły zawodowej d) ...technikum e) ...liceum

f) ...szkoły policealnej g) ...studuję dziennie lub zaocznie h) ...pracuję i) ...szukam pracy

8. Podaj poniżej DRUKOWANYMI LITERAMI swój adres e-mail, jeśli chcesz otrzymywać informacje, które pomogą Ci lepiej zaplanować swoją dalszą ścieżkę edukacji i kariery oraz inne materiały dotyczące projektu „Link do przyszłości”:

.....

Administratorem danych osobowych jest Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego z siedzibą przy ul. Grójeckiej 1/3, 02-019 w Warszawie. Dane zawarte w ankiecie przetwarzane są w celach związanych z projektem „Link do przyszłości”. Każda osoba ma prawo wglądu do treści swoich danych oraz możliwość ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne.

DZIĘKUJEMY!

8.2. Sprawozdanie organizatora (w tym podsumowanie ankiet uczestników)

Link do przyszłości - sprawozdanie ogranizatora

Strona: 1 z 3

Spotkanie w projekcie "Link do przyszłości" - informacje ogólne

1. Organizator spotkania

2. Miejscowość, w której się odbywało spotkanie

3. Data spotkania

4. Imię i nazwisko osoby, z którą było spotkanie

5. Ile osób wzięło udział w spotkaniu (liczymy także osoby, które były tylko na części spotkania)?

6. Ile osób było zainteresowanych projektem, poza tymi uczestniczącymi w spotkaniu (chciało przyjść, a nie mogło; pytało o spotkanie, a nie przyszło; interesowało się plakatem, ulotką, informacją; pomagało w organizacji, itp.)?

7. Jakie inne instytucje poza Twoją były zaangażowane w organizację spotkania (lub inne osoby indywidualne spoza Twojej instytucji)?

Ankieta dla uczestników - wyniki zbiorcze

TO SIĘ ZMODYFIKUJE PO USTALENIU OSTATECZNEJ TREŚCI ANKIETY DLA UCZESTNIKÓW, A WIĘC PO OSTATECZNYM USTALENIU SCENARIUSZA

8. Liczba wypełnionych ankiet dla uczestników

9. Ankieta dla uczestników - pytanie 1. "Jak ogólnie oceniasz spotkanie?"

Liczba odpowiedzi "Dobrze"

Liczba odpowiedzi "Złe"

10. Ankieta dla uczestników - pytanie 2. "Co było Twoim zdaniem największą wadą, a co największą zaletą spotkania?"

Wymieniane zalety

Wymieniane wady

11. Ankieta dla uczestników - pytanie 3. "Jak oceniasz poszczególne elementy spotkania?"

Liczba odpowiedzi "dobrze".

Rozgrzewka "Mógłbym / mógłbym być..."

Młody profesjonalista – prezentacja

Młody profesjonalista—pytania i dyskusja

Quiz wiedzy o aktualnej sytuacji i trendach na rynku pracy

Materiały dla uczestników spotkania

Ogłoszenie konkursu na najlepszą relację ze spotkania z lokalnym młodym profesjonalistą

12. Ankieta dla uczestników - pytanie 4. "Czy dzięki spotkaniu wiesz więcej ...". Liczba odpowiedzi "tak".

... o różnych zawodach, w których można pracować

... o tym czego warto się uczyć i co warto studiować, by znaleźć ciekawą pracę

... o tym jak wybrać zawód dla siebie i znaleźć pracę lub otworzyć własny biznes

... o tym jaka jest rola technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej

13. Zawody wymienione w odpowiedzi na pytanie 5. "Czy chciał(a)byś w przyszłości spotkać się z przedstawicielką/em innego zawodu?"

14. E-maile podane w odpowiedzi na pytanie 6. "Podaj poniżej swój e-mail, jeśli chcesz otrzymywać informacje, które pomogą Ci lepiej zaplanować swoją dalszą ścieżkę edukacji i kariery".

15. Wiek uczestników: liczba odpowiedzi na pytanie 7.

mniej niż 16 lat	<input type="text"/>
16-19 lat	<input type="text"/>
20-24 lata	<input type="text"/>
więcej niż 24 lata	<input type="text"/>

16. Kim są uczestnicy: liczba odpowiedzi na pytanie 8.

szkoła podstawowa	<input type="text"/>
gimnazjum	<input type="text"/>
szkoła zawodowa	<input type="text"/>
technikum	<input type="text"/>
liceum	<input type="text"/>
studują dzienne lub zaoczne	<input type="text"/>
praca	<input type="text"/>
poszukiwanie pracy	<input type="text"/>

Spotkanie w projekcie "Link do przyszłości" - ocena i efekty

17. Jak ogólnie oceniasz projekt "Link do przyszłości"?

- Bardzo dobrze Dobrze Źle Bardzo źle

18. Czy ten projekt odpowiada na potrzeby występujące w Twojej lokalnej społeczności?

- Zdecydowanie tak Tak Nie Zdecydowanie nie

19. Jakie były Twoim zdaniem główne mocne strony projektu (zalety), a jakie słabe jego strony (wady)?

mocna strona 1

mocna strona 2

słaba strona 1

słaba strona 2

20. Jak oceniasz poszczególne elementy projektu

	Bardzo dobrze	Dobrze	Źle	Bardzo źle
Scenariusz z spotkania	☐	☐	☐	☐
Gościa (młodego profesjonalistę)	☐	☐	☐	☐
Materiały (quiz wiedzy o rynku pracy)	☐	☐	☐	☐
Stronę www linkdoprzyszości.pl	☐	☐	☐	☐
Wsparcie FRIS	☐	☐	☐	☐

21. Czy planujesz realizować w przyszłości takie lub podobne spotkania (mające pomóc młodym ludziom przygotować się do życia zawodowego)?

- Zdecydowanie tak Tak Nie Zdecydowanie nie

22. Jakie były największe trudności w przygotowaniu spotkania? Jak by należało im zaradzić?

8.3. Podsumowanie profesjonalisty

Link do przyszłości - podsumowanie profesjonalisty

Strona: 1

1. Imię i nazwisko

2. Data spotkania

3. Nazwa organizatora spotkania

4. Miejscowość, w której się odbywało spotkanie

5. Które to było Pana/i kolejne spotkanie?

6. Ile mniej więcej osób wzięło udział w spotkaniu?

7. Wrażenia po spotkaniu - dotyczące uczestników, sensowności organizowania takich spotkań, przyszłości zawodowej młodych ludzi, społecznej roli swojego zawodu, itp.

Szczególnie liczymy na wrażenia po pierwszym spotkaniu (bądź kilku pierwszych) oraz na wrażenia ogólne, po całym cyklu spotkań - podsumowujące doświadczenia całego projektu.

8. Uwagi organizacyjne dotyczące organizatora spotkania oraz FRSI - na co powinniśmy zwrócić uwagę przy kolejnych spotkaniach.

9. Czy było to Twoje ostatnie spotkanie w projekcie?

Tak

Nie

Po ostatnim spotkaniu - ocena ogólna projektu

10. Jak ogólnie oceniasz projekt "Link do przyszłości"?

- Zdecydowanie dobrze Dobrze Źle Zdecydowanie źle

11. Ocena ogólna projektu

	Zdecydowanie tak	Tak	Nie	Zdecydowanie nie
Czy uważasz, że projekt "Link do przyszłości" pomaga młodym ludziom w przygotowaniu do życia zawodowego?	☐	☐	☐	☐
Czy udział w projekcie był ciekawy dla Ciebie?	☐	☐	☐	☐
Czy wzięłbyś udział w takim projekcie kolejny raz?	☐	☐	☐	☐

12. Komentarze dodatkowe

Zakończ